Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

6 САКАВІКА 2007 г. АЎТОРАК

№ 44 (25909)

Кошт 350 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Рабочы дзень пераносіцца з пятніцы 9 сакавіка на суботу 17 сакавіка

Адпаведнае рашэнне змяшчаецца ў пастанове Савета Міністраў ад 3 сакавіка гэтага года № 285.

Згодна з пастановай урада, арганізацыям прадастаўлена права з улікам спецыфікі вытворчасці ажыццяўляць перанос рабочага дня ў іншым парадку ў адпаведнасці з заканадаўствам.

БЕЛТА.

Графік выплаты пенсій не зменіцца

Перанос рабочага дня з пятніцы 9 сакавіка на суботу 17 сакавіка не прывядзе да змянення графіка выплаты пенсій.

Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў РУП «Белпошта», аддзяленні сувязі ў рэспубліцы будуць працаваць 9 сакавіка, таму выплата пенсій будзе ажыццяўляцца ў звычайным рэжыме.

Што да тых пенсіянераў, у якіх па графіку днём выплаты пенсіі з'яўляецца 8 чысло месяца, то яны змогуць атрымаць яе напярэдадні Дня жанчын — 7 сакавіка. Карэкціроўка графіка выплаты пенсій у сувязі са святочным днём — звычайная практыка, падкрэслілі ў РУП «Белпошта». Гэта дае магчымасць забяспечыць пенсійныя выплаты за тыя дні, калі не працуюць паштовыя аддзяленні. Фінансаванне пенсій праводзіцца своечасова і ў неабходным аб'ёме.

Алена ПРУС, БЕЛТА.

У Еўрасаюзе фарміруецца новы погляд на Беларусь

Сённяшнія адносіны Беларусі з Еўропай з'яўляюцца візначальнымі для будучыні. Такі пункт гледжання выказаў дэпутат Федэральнага парламента Бельгіі, старшыня бельгійскай секцыі ў рамках МПС па супрацоўніцтву з Беларуссю Жан-Поль Анры на сустрэчы ў Мінску са спікерам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Уладзімірам Канаплёвым.

Нагадаем, што бельгійская парламенцкая дэлегацыя знаходзіцца цяпер з візітам у нашай краіне. Жан-Поль Анры, які ўзначальвае дэлегацыю, з'яўляецца членам ПАСЕ і асацыіраваным членам ПА АБСЕ.

«Я заўсёды быў прыхільнікам развіцця парламенцкай дыпламатыі і заўсёды шкадаваў аб той карыкатурнай карціцы Беларусі, якую часта можна ўбачыць у Еўропе. Я імкнуся садзейнічаць таму, каб еўрапейцы лепш даведаліся пра Беларусь», — сказаў замежны госць.

Ён паведаміў, што ў бліжэйшыя дні Рэспубліку Беларусь «плануе наведаць дэлегацыя ад Хаўера Саланы» (вярхоўнага прадстаўніка Еўрасаюза па знешняй палітыцы і бяспецы). Гэта сведчыць аб тым, лічыць Жан-Поль Анры, што ў Еўропе пачынае фарміравацца іншы, новы погляд на беларускую дзяржаву. На думку бельгійскага дэпутата, «абодва бакі павінны выкарыстаць гэты шанц». Бельгійскі парламентарый таксама дадаў, што быў бы рады ўбачыць Уладзіміра Канаплёва з візітам у Брусэлі. Жань-Поль Анры перакананы, што адносіны паміж бельгійскім і беларускім парламентамі прадаўжаюць развівацца.

Уладзімір Канаплёў падзякаваў замежнаму госцю за тую падтрымку, якую бельгійскія парламентарыі заўсёды аказваюць беларускім калегам у ПАСЕ. Ён выказаў надзею, што супрацоўніцтва паміж парламентарыямі Беларусі і Савета Еўропы будзе больш цесным і плённым.

«Улічваючы, што Брусель — гэта цэнтр для важнейшых міжнародных арганізацый, сустрэчы з бельгійскімі парламентарыямі заўсёды вельмі важныя для беларускага боку», — падкрэсліў спікер.

БЕЛТА.

Сёлета сакавік чакаецца цяплейшы, чым звычайна

Сёлета сакавік будзе цяплейшы, чым звычайна, паведаміла галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Вольга Фядотава. Паводле яе слоў, сярэдняя тэмпература месяца чакаецца на 1,5 градуса вышэй за кліматычную норму — ад 3 градусаў марозу на паўночным усходзе да 1 градуса цяпла на паўднёвым захадзе рэспублікі. Сярэднямесячная колькасць ападкаў прагназуецца ў межах шматгадовых значэнняў. Норма ападкаў у сакавіку складае 29—44 мм.

Першыя веснавыя дні, нягледзячы на воблачнасць, былі на 4—7 градусаў цяплейшыя, чым звычайна, а максімальная тэмпература паветра днём дасягала ад нуля да плюс 5 градусаў, на паўднёвым захадзе краіны складала плюс 6—10 градусаў. У сувязі з такім цёплым надвор'ем у Брэсцкай вобласці снег ужо сышоў, а на астатняй частцы тэрыторыі рэспублікі вышыня снежнага покрыва складае ад 5 да 30 см. Аднак, як сцвярджае спецыяліст, ападкі ў выглядзе снегу ў сакавіку яшчэ будуць.

На гэтым тыдні Беларусь апынецца пад уплывам цёплых паветраных мас, што паступаюць з поўдня Еўропы, паведаміла галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Вольга Фядотава. У ноч на 6 сакавіка тэрыторыя рэспублікі будзе знаходзіцца ў вобласці павышанага ціску, таму істотных ападкаў не чакаецца і падмарозіць да мінус 1—7 градусаў. Аднак ужо заўтра раніцай на захадзе Брэсцкай і Гродзенскай абласцей пройдуць невялікія ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу.

Удзень, 6 сакавіка, атлантычны фронт, які перамяшчаецца з Заходняй Еўропы, прынясе ў Беларусь мокры снег і дождж. Месцамі чакаецца туман, у ранішні час слабы галалёд, на асобных участках дарог галалёдзіца. Удзень будзе ад 1 да 7 градусаў цяпла.

7 сакавіка месцамі чакаюцца ападкі ў выглядзе дажджу. Не абыдзецца без туману. У начны час тэмпература паветра будзе ад мінус 3 да плюс 3 градусаў. Удзень паветра прагрэецца да плюс 2—8 градусаў. У Брэсцкай і Гродзенскай абласцях — да 11 градусаў цяпла.

8 сакавіка характар надвор'я істотна не зменіцца. У многіх раёнах пройдзе дождж, згусціцца туман. У начны час тэмпература паветра будзе ад 1 градуса марозу да 5 градусаў цяпла. Удзень чакаецца 3—9 градусаў вышэй за нуль. На поўдні краіны паветра прагрэецца да плюс 13 градусаў.

Паводле папярэдніх даных, у канцы тыдня Беларусь застанецца пад уплывам цёплых, але вільготных паветраных мас, што паступаюць з Заходняй Еўропы. Таму чакаюцца ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. У начны час тэмпература паветра складзе ад 2 градусаў марозу да 5 градусаў цяпла. Удзень — ад 4 да 10 градусаў цяпла. Такім чынам, у Беларусі ўстановіцца па-веснавому цёплае, але яшчэ даволі вільготнае надвор'е, падкрэсліла спецыяліст.

БЕЛТА.

Беларусь зацікаўлена ў супрацоўніцтве з ААЭ ў гандлёва-эканамічнай і інвестыцыйнай сферах

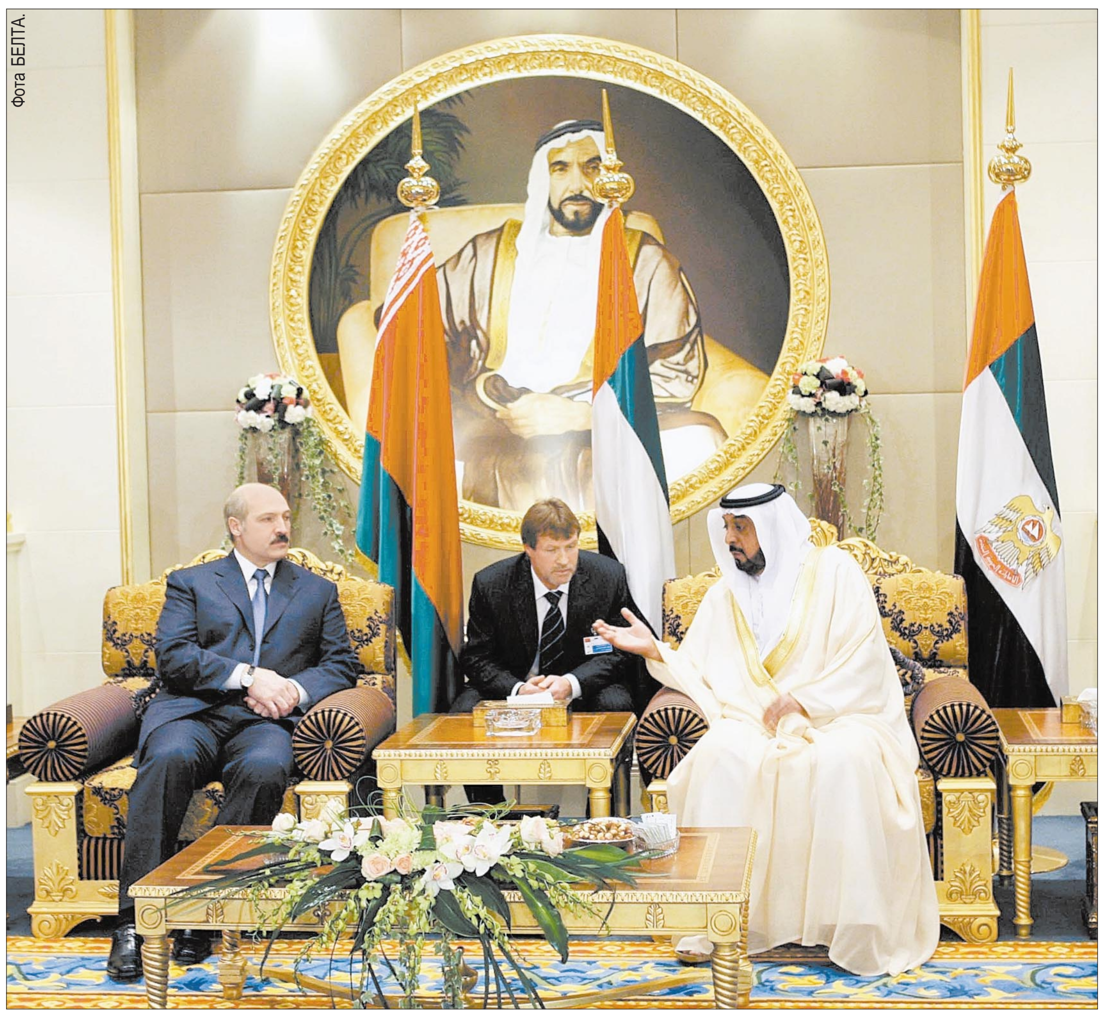

Фота БЕЛТА.

Беларусь зацікаўлена ў развіцці ўсебаковага супрацоўніцтва з Аб'яднанымі Арабскімі Эміратамі, перш за ўсё ў гандлёва-эканамічнай і інвестыцыйнай сферах. Гэты факт асабліва адзначыў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка 5 сакавіка на сустрэчы з прэзідэнтам, правіцелем эмірата Абу-Дабі шэйхам Халіфой бен Заідам Аль Нахаянам. Афіцыйны візіт беларускага лідара ў гэту краіну праходзіць з 4 па 6 сакавіка.

Як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, у Беларусі ёсць канкрэтныя інвестыцыйныя прапановы, якія рэспубліка гатова прадставіць ААЭ для разгляду. «Мы гатовы зрабіць усё, каб эміраты маглі актыўна прысутнічаць у Еўропе», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

У сваю чаргу шэйх Халіфа бен Заід Аль Нахаян пацвердзіў гатоўнасць ААЭ да супрацоўніцтва з Беларуссю. На яго думку, геаграфічная аддаленасць дзвюх краін не з'яўляецца перашкодай для развіцця плённага ўзаемадзеяння.

Лідары Беларусі і ААЭ абмеркавалі магчымасці пашырэння двухбаковага супрацоўніцтва ў гандлёва-эканамічнай і іншых сферах, якія маюць узаемны інтарэс.

У сталіцы Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў прайшла таксама сустрэча Аляксандра Лукашэнкі з наследным прынцам эмірата Абу-Дабі, намеснікам Вярхоўнага галоўнакамандуючага Узброенымі Сіламі ААЭ шэйхам Мухамедам бен Заідам Аль Нахаянам.

Бакі адзначылі неабходнасць больш поўна выкарыстоўваць патэнцыял, які ёсць у дзвюх краін.

У гэты ж дзень Аляксандр Лукашэнка наведаў горад Дубай, дзе адбылася яго сустрэча з віцэ-прэзідэнтам, прэм'ер-міністрам, міністрам абароны ААЭ, правіцелем эмірата Дубай шэйхам Мухамедам бен Рашыдам Аль Мактумам. У час перагавораў абмеркаваны перспектывы развіцця ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва.

Паралельна з перагаворамі вышэйшага кіраўніцтва дзвюх краін праходзілі сустрэчы членаў беларускай дэлегацыі з эмірацкімі калегамі і партнёрамі.

У прыватнасці, кіраўнік МЗС Беларусі Сяргей Мартынаў сустрэўся з дзяржаўным міністрам па замежных справах ААЭ Мухамедам Хусейнам Аль Шаалі.

Кіраўнік беларускага знешнепалітычнага ведамства падкрэсліў значэнне, якое Эміраты адыгрываюць у гэтым рэгіёне. Ён пазітыўна ацаніў той факт, што Беларусь і ААЭ цесна супрацоўнічаюць у ААН і Руху недалучэння. Важным з'яўляецца і тое, што паміж дзвюма краінамі ёсць кантакты на вышэйшым узроўні.

Па выніках перагавораў дэлегацый Беларусі і ААЭ адбылося падпісанне 5 двухбаковых дакументаў. У прыватнасці, заключаны пагадненні аб паветраных зносінах, аб ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве, аб супрацоўніцтве паміж Беларускім дзяржаўным універсітэтам і Універсітэтам ААЭ.

Старшыня Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта Міхаіл Паўлаў заключыў з кіраўніком Дэпартамента муніцыпалітэтаў і сельскай гаспадаркі Аду-Дабі пагадненне аб устанаўленні пабрацімскіх сувязяў паміж сталіцамі дзвюх дзяржаў.

Таксама падпісаны мемарандум паміж міністэрствамі ўнутраных спраў Беларусі і ААЭ аб узаемаразуменні і супрацоўніцтве ў сферы бяспекі.

Развіццё супрацоўніцтва з ААЭ з'яўляецца адным з важных напрамкаў знешняй палітыкі Беларусі ў рэгіёне Блізкага Усходу. Аб'яднаныя Арабскія Эміраты — асноўны гандлёвы партнёр нашай рэспублікі сярод арабскіх дзяржаў Персідскага заліва.

У 2006 годзе аб'ём беларуска-эмірацкага тавараабароту склаў $26,1 млн. Экспарт з Беларусі — $24,3 млн. Ён уключае прадукцыю машынабудавання, нафтапрадукты, падшыпнікі, шыны, шкловалакно.

6 сакавіка прадоўжыцца візіт Прэзідэнта Беларусі ў Аб'яднаныя Арабскія Эміраты. Гэта другі візіт Аляксандра Лукашэнкі ў ААЭ, першы адбыўся ў сакавіку 2000 года.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У Беларусі ў Год дзіцяці пройдзе больш як 50 шырокамаштабных рэспубліканскіх мерапрыемстваў і акцый

Рэспубліканскі план мерапрыемстваў па правядзенню ў 2007 годзе Года дзіцяці зацверджаны пастановай Савета Міністраў № 236 ад 24 лютага 2007 года.

Старшынёй арганізацыйнага камітэта назначаны намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Аляксандр Косінец, а намеснікам старшыні — міністр адукацыі Аляксандр Радзькоў.

БЕЛТА.

БУЛЬБА НА ЛЮБЫ ГУСТ

З 1 САКАВІКА РУП «ІНСТЫТУТ БУЛЬБАВОДСТВА НАН БЕЛАРУСІ», ШТО Ў САМАХВАЛАВІЧАХ, ПАЧАЎ РЭАЛІЗАЦЫЮ НАСЕННАЙ БУЛЬБЫ ЯК СЕЛЬГАСПРАДПРЫЕМСТВАМ, ТАК І ПРЫВАТНАМУ СЕКТАРУ

— На сёння мы прапануем 17 гатункаў бульбы розных тэрмінаў выспявання і гаспадарчага прызначэння, — гаворыць намеснік генеральнага дырэктара па навуцы і інвестыцыях РУП Навукова-практычнага цэнтра НАН па бульбаводству і плодаагародніцтву Іван БУСЬКО.

— Мы не першы год супрацоўнічаем з райспажыўсаюзамі ўсіх без выключэння абласцей Беларусі па правядзенню сортаабмену і сортаабнаўленню насеннага матэрыялу, у тым ліку і для прыватнага сектара, — гаворыць Іван Іванавіч. — Райспажыўсаюзы папярэдне робяць заяўку, колькі бульбы і якога гатунку маюць жаданне купіць жыхары, і гэтую заяўку падаюць нам, а мы стараемся задаволіць просьбу і адпускаем паводле папярэдняй аплаты. Задавальняюцца таксама патрэбы кожнага, хто мае магчымасць прыехаць да нас у інстытут.

— Якія гатункі карыстаюцца попытам сярод прыватнікаў?

— Як правіла, раннія, такія, як «Аксаміт», «Дэльфін», «Лазурыт», сярэднераннія «Адысей», «Нептун», «Брыз», «Дзіна», сярэдняспелыя «Скарб», «Крыніца», «Талісман», «Дар» і інш. Хоць лічыцца, што бульба сярэдняпозніх і позніх гатункаў больш смачная, яна вызначаецца павышаным утрыманнем крухмалу. Гэта «Сузор'е», «Ветразь», «Здабытак», «Блакіт». Сярэдняпознія «Верас» і «Ветразь» — універсальныя гатункі, першы прыгодны ў тым ліку для вырошчвання на цяжкіх глебах, другі мае інтэнсіўнае накапленне ўраджаю і высокую таварнасць клубняў. Накапленне крухмалу ў сярэднераннягя гатунку «Архідэя» з'яўляецца даволі высокім для гэтага тэрміну выспявання. А ўвогуле, мы заўсёды забяспечваем гатункі, якія рэалізуем, характарыстыкай.

— Якімі навінкамі вы парадуеце пакупнікоў сёлета?

— Паступіў у продаж ранні гатунак «Лілея», якога дагэтуль не было. У яго прыгожая форма клубня, на 35—38-ы дзень пасля ўсходаў ужо можна атрымаць бульбу таварнага выгляду. Па заходніх мерках гатунак лічыцца ўльтраранні. Хачу сказаць, што пасадачнага матэрыялу гэтага гатунку не так і многа, і купіць яго той, хто паспяшаецца.

— Што з гатункаў замежнай вытворчасці будзе прадавацца ў інстытуце?

— Прадаюцца раннія гатункі нямецкай селекцыі «Альвара», «Дэбора», «Рыкея», «Карола». Гэтыя гатункі хоць і замежнай вытворчасці, але яны ёсць у нашым рэестры, і мы маем права іх вырошчваць і рэалізоўваць.

— У якую тару фасуецца сёння бульба?

— Мы крышку адступілі ад продажу насеннай бульбы ў цэлафанавых пакетах, гэта было зручна, бо ніводзін клубень не мог згубіцца пры такой расфасоўцы. Але ў такія пакеты, асабліва калі яны завязаныя, не паступае паветра, бульба пацее і пры рэалізацыі мае непрывабны выгляд. Сёлета мы насенную бульбу фасуем у поліэтыленавую сетку па 5, 7 і 30 кілаграмаў.

— Па якой цане рэалізоўваецца бульба?

— Ранняя група гатункаў — па 1280, сярэднеранняя — па 1070, а познаспелыя гатункі па 1060 рублёў за кілаграм.

— Іван Іванавіч, ці не будзе так, што пад выглядам суперэлітнай бульбы з інстытута будзе прадавацца іншая?

— Часта даводзіцца чуць, што купіў вясной элітную бульбу, але ўраджай атрымаў дрэнны. На пытанне, дзе куплялі, чуеш у адказ: «На рынку ці ў час масавага распродажу, сказалі, што гэта бульба з Самахвалавіч». Сказаць можна што заўгодна. Але калі вы купілі бульбу на тэрыторыі інстытута, мы гатовыя выслухаць прэтэнзіі і разабрацца, у чым прычына дрэннага ўраджаю. Купляюць у нас і прыватнікі для далейшага перапродажу. Для тых, хто ў нас купляе бульбу, даём атэстат на насенне і выпісваем накладную за подпісам генеральнага дырэктара ці яго намеснікаў, з пячаткай і штампам нашай установы. Калі такія дакументы рэалізатары прадставіць не могуць, тады і атрымліваецца знаёмая ўжо нам сітуацыя.

— Ці ёсць у Мінску ваш фірменны магазін?

— Не, продаж праводзіцца толькі на тэрыторыі інстытута ў Самахвалавічах.

Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ.

ISSN 1990-763X

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 06.03.2007 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 142,00
1 еўра	2 812,55
1 латвійскі лат	3983,26
1 літоўскі літ	814,57
1 чэшская крона	99,90
1 польскі злоты	718,67
1 расійскі рубель	81,71
1 украінская грыўня	424,77

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	26,2147
10 UAH	51,7883
1000 BYR	12,2021
EUR	34,4618

Курс у гандлёвых кампаніях (на 5.03.2007 г.)

USD	2210 / 2320

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпісвайцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2007 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

Уражанне

КОЛЕР МАЁЙ БЕЛАРУСІ

У Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі працуе выстава твораў Леаніда Шчамялёва

Фота БЕЛТА.

Творчасць народнага мастака Беларусі Леаніда Шчамялёва для сталага гледача не загадка, а заўсёднае адкрыццё. Але і для дасведчаных гэта заўсёды здзіўленне. Здзіўленне не адно ад працавітай руплівасці мастака, але і ад ягонай нязменнай прыхільнасці сваёй тэме, почырку і свайму колеру. Так, менавіта колеру. Бо шмат у каго менавіта колер выклікае разуменне, што творы гэтыя належаць Леаніду Шчамялёву.

Для мяне гэта таксама своеасаблівы апазнавальны знак маёй Беларусі і творчай адметнасці мастака.

Напэўна, кожны з нас чуў словы вядомай песні «Каб любіць Беларусь нашу мілую, трэба ў розных краях пабываць...». Прызнаюся, я па-рознаму ў розны час ставіўся да гэтых слоў. І ў якасці аргумента прыводзіў прыклад маіх бацькоў, якія, як і шмат хто з даўнейшых жыхароў, не мелі магчымасці быць далёка за яе межамі. Але ці шкодзіла гэта ім любіць нашу зямлю, шанаваць наша нацыянальнае і жыць з імі — заўсёды, пастаянна, нязводна?

Аднак быў момант, калі лёс закінуў мяне хоць і не надта далёка, але ж за межы Беларусі. І мо толькі тады я больш глыбока зразумеў сэнс гэтых слоў. Сапраўды, каб больш і мацней любіць Беларусь нашу мілую, часам трэба зірнуць на яе як бы збоку, здаля, вачыма часова адарванага ад яе. І тады нешта чуллівае кране тваю душу, нешта ў ёй зварухнецца, і ты адчуеш самае звыклае і простае: няма на гэтым вялізным зямным шары нічога мілейшага за сваё, роднае, блізкае, што завецца гэтак проста і зваблівa — мая Радзіма, мая Беларусь.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КІТАЙ ІСТОТНА ПАВЯЛІЧЫЎ ВЫДАТКІ НА АБАРОНУ

Кітайскія ўлады аб'явілі аб рэкордным павелічэнні ваеннага бюджэту краіны. Сёлета яго рост складзе 17,8 працэнта. У грашовым выглядзе выдаткі Кітая на абарону складуць 45,3 млрд долараў.

Між тым заходнія эксперты мяркуюць, што рэальныя абаронныя выдаткі Кітая ў два-тры разы перавышаюць заяўленыя: многія праграмы праходзяць па сакрэтных артыкулах бюджэту. Аналітыкі выказваюць заклапочанасць, што рост ваенных расходаў актывізуе гонку ўзбраенняў у Азіі.

Кітайская армія налічвае 2,3 мільёна чалавек і з'яўляецца буйнейшай у свеце па колькасці. Аднак толькі ў апошнія гады ўрад стаў прымаць захады па яе пераўзбраенню. Мяркуецца, што павелічэнне ваеннага бюджэту звязана з ростам выдаткаў на ракетныя сістэмы, сродкі электроннай барацьбы і іншае высокатэхнічнае абсталяванне. Начальнік упраўлення тылавога забеспячэння Народна-вызваленчай арміі Кітая Ляо Сілун падкрэсліў, што павелічэнне абароннага бюджэту выклікана нестабільнай сітуацыяй у сучасным свеце. Для параўнання, Пентагон сёлета просіць на свае патрэбы 481 млрд долараў.

ГЕНШТАБ РФ: ДАЛЬНЯЯ АВІЯЦЫЯ ЗДОЛЬНАЯ ЗНІШЧЫЦЬ ЭЛЕМЕНТЫ ПРА Ў ЕЎРОПЕ

Камандуючы 37-й паветранай арміяй генерал-лейтэнант Ігар Хвораў заявіў, што элементы ПРА з'яўляюцца слабаабароненымі, і расійскім баявым самалётам будзе нескладана іх знішчыць. Пры гэтым ён не адмаўляў, што размяшчэнне ПРА ва Усходняй Еўропе павысіць разведмагчымасці ЗША.

НА ВЫБАРАХ У ЭСТОНІІ ПЕРАМАГЛА ПАРТЫЯ ПРЭМ'ЕРА

На парламенцкіх выбарах, якія прайшлі ў нядзелю, перамогу атрымала Рэфармісцкая партыя на чале з прэм'ер-міністрам Эстоніі Андрусам Ансіпам, якая атрымала 31 мандат са 101 у парламенце. Другой фінішавала Цэнтрысцкая партыя, якая з'яўляецца партнёрам рэфармістаў па кіруючай кааліцыі.

Як вядома, лідар рэфармістаў і цяперашні кіраўнік урада Ансіп з'яўляецца паслядоўнікам прыхільнікаў дэмантажу помніка Воіну-вызваліцелю ў цэнтры Таліна. Ён неаднаразова заяўляў, што «гэты помнік з'яўляецца сімвалам акупацыі Эстоніі Савецкім Саюзам і яму не месца ў цэнтры эстонскай сталіцы».

ЖАНЧЫНА ДАВЕДАЛАСЯ ПРА ЦЯЖАРНАСЦЬ ЗА ДВА ДНІ ДА РОДАЎ

Жыхарка ЗША, вага якой складае 180 кілаграмаў, даведалася пра сваю цяжарнасць толькі за два дні да родаў.

39-гадовая Эйпрыл Брэнам паступіла ў аддзяленне хуткай дапамогі са скаргамі на боль у вобласці страўніка. Агледзеўшы жанчыну, урачы прыйшлі да высновы, што яна знаходзіцца на апошнім месяцы цяжарнасці. Праз два дні шляхам кесарава сячэння Брэнам нарадзіла здаровага хлопчыка вагой 3 кілаграмы 400 грамаў. Дзіцё назвалі Вальтэр Скот Эдвардс III.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ПАЧАЛОСЯ ВЫВУЧЭННЕ ДРУГОЙ ПЛЯЦОЎКІ ПАД БУДАЎНІЦТВА АТАМНАЙ СТАНЦЫІ

Аб гэтым паведаміў журналістам старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Міхаіл Мясніковіч.

Паводле яго інфармацыі, спецыялісты пачалі даследаванне другой пляцоўкі — Кукшынаўскай у Шклоўска-Горацкім пункце Магілёўскай вобласці. Нагадаем, што даследаванне Краснапалянскай пляцоўкі (таксама ў Магілёўскай вобласці) ідзе ўжо некалькі месяцаў.

Міхаіл Мясніковіч дадаў таксама, што тэрмін правядзення папярэдніх пошукаў складае каля паўгода.

Як паведамляла БЕЛТА, у 2007 годзе Беларусь павінна завяршыць тэарэтычныя пошукі і выбраць стратэгічнага партнёра для рэалізацыі праекта, пачаць перагаворы з пастаўшчыком тэхналогій і абсталявання. Практычную рэалізацыю праекта будаўніцтва АЭС у Беларусі маюць намер пачаць у 2008 годзе. Першы блок станцыі магутнасцю 1 тыс. мегават плануецца ўвесці ў 2013—2014 гадах.

БЕЛТА.

КОЛЬКАСЦЬ ДЭКЛАРАЦЫЙ ПАВЯЛІЧЫЛАСЯ Ў 1,5 РАЗА

У гэтым годзе ў параўнанні з леташнім (па стану на 1 сакавіка 2006 года) колькасць прадстаўленых дэкларацый у падатковыя органы краіны павялічылася на 77 106, або ў 1,5 раза.

Паводле інфармацыі прэс-службы Міністэрства па падатках і зборах, наогул па стану на 1 сакавіка гэтага года ў падатковыя органы Беларусі прадстаўлена 232 405 падатковых дэкларацый (разлікаў) аб сукупным гадавым даходзе за мінулы год. У тым ліку фізічнымі асобамі было прадстаўлена 211 602 дэкларацыі, а індывідуальнымі прадпрымальнікамі — 20 803. Лідзіруе па колькасці пададзеных дэкларацый Мінск — 61 803, а вось у абласцях найбольшая іх колькасць пададзена ў Мінскай — 31 890.

Ігар ГРЫШЫН.

МІНПРАМ ІНІЦЫІРУЕ ЎКЛЮЧЭННЕ ГРУЗАВІКОЎ З ТЭРМІНАМ ЭКСПЛУАТАЦЫІ БОЛЬШ ЗА АДЗІН ГОД У КАТЭГОРЫЮ ПАТРЫМАНЫХ

Такім чынам будзе абмежаваны ўвоз патрыманых імпартных аўтамабіляў на тэрыторыю Беларусі і павысіцца канкурэнтаздольнасць айчыннай аўтамабільнай тэхнікі.

Цяпер у Беларусі дзейнічае пошліна на ўвоз патрыманых грузавых аўтамабіляў старэйшых за тры гады. Яна складае 2,2 еўра за 1 куб.см рухавіка. У Расіі абмежаванні дзейнічаюць на ўвоз імпартных патрыманых аўтамабіляў старэйшых за пяць гадоў.

БЕЛТА.

ЗАГІНУЛА ПАД КОЛАМІ СВАЙГО ТРАМВАЯ

Жудасная трагедыя адбылася ў Віцебску: на вуліцы Цітова жанчына—вадзіцель трамвая пры спробе расчапіць два трамвайныя вагоны загінула пад коламі. Як паведамілі ва УУС Віцебскага аблвыканкама, прычына здарэння — парушэнне правілаў эксплуатацыі электрычнага транспарту.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«МЕРСЕДЭС-БЕНЦ» ПРАВАЛІЎСЯ ПАД ЛЁД

У Івацэвіцкім раёне не пашанцавала 27-гадоваму непрацуючаму жыхару пасёлка Майск, які трапіў у ДТЗ каля гадзіны ночы ў нядзелю.

Паводле даных аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Брэсцкага аблвыканкама, вадзіцель аўтамабіля «Мерседэс-Бенц» ехаў па дарозе Любішчыны — пасёлак Майск і ў нейкі момант не справіўся з кіраваннем: машына з'ехала ў канал з вадой, які часткова быў пакрыты лёдам. Аўтамабіль апынуўся пад вадой, а кіроўца, на жаль, не змог выратавацца.

Ігар ГРЫШЫН.

МАРОЖАНАЕ ЗДЗІВІЛА ВУЧОНЫХ

Дзіўныя вынікі далі праведзеныя нядаўна навуковыя даследаванні. Як паведамляюць інфармацыйныя агенцтвы, ужыванне марожанага, смятаны і іншых малочных прадуктаў павышае ў жанчын здольнасць да дзетараджэння.

Адсутнасць у меню жанчыны тлустых малочных прадуктаў скарачае на 85 працэнтаў яе шанцы нарадзіць дзіця ў параўнанні з сярэднестатыстычным узроўнем. А рэгулярнае іх ужыванне — павышае на 27 працэнтаў, адзначаюць вучоныя. Найбольш эфектыўнае ў гэтым сэнсе марожанае, якое не толькі карыснае, але і прыемнае на смак.

Кар. БЕЛТА.

РАЗНЯ Ў МАХНОВІЧАХ...

Сапраўды дзікае здарэнне адбылося ў вёсцы Махновічы Салігорскага раёна, дзе ад рук п'янага злачынцы загінулі трое вяскоўцаў, а яшчэ адна жанчына пацярпела.

Паводле папярэдняй інфармацыі, падазраецца ў злачынстве непрацуючы жыхар вёскі Зялёны Бор, які напачатку першай гадзіны ночы, паспрачаўшыся з жыхаром Махновічаў, збіў апошняга да смерці. А потым пачаў разборкі з жанчынамі, якія з'яўляліся сведкамі таго, што адбылося. Схапіўшыся за нож, крымінальнік расправіўся з пенсіянеркай і 39-гадовай рабочай мясцовага сельгасвытворчага кааператыву. Яшчэ адной жанчыне, 35-гадовай непрацуючай, ён нанёс чатыры пранікальныя раненні брушной поласці: няшчасная была змешчана ў бальніцу. Падазроны ў гэтым злачынстве затрыманы, у яго канфіскаваны нож.

Ігар ГРЫШЫН.

«НАЧНОЕ ПАЛЯВАННЕ НА ЛІС»

Фота Уладзіміра ЧАБЕРКУСА, БЕЛТА.

3—4 сакавіка на танкавым палігоне пад Брэстам прайшлі двухдзённыя спаборніцтвы па трофі «Начное паляванне на ліс», арганізаваныя брэсцкім клубам недарожнікаў «Цытадэль».

12 экіпажаў з усёй Беларусі на спецыяльна падрыхтаваных машынах пераадолелі больш за 100 км па перакрыжаванай мясцовасці. Экіпаж кожнай машыны павінен быў па карце адшукаць макеты лісіц і сфатаграфаваць іх.

АМФЕТАМІН З РАСІЙСКАЙ СЫРАВІНЫ

Супрацоўнікі ўпраўлення па наркакантролю і процідзеянню гандлю людзьмі МУС краіны выявілі ў Мінску падпольную лабараторыю па вырабу амфетаміну.

Паводле звестак МУС, некалькі жыхароў сталіцы арганізавалі вытворчасць псіхатропнага рэчыва ў гаражы. Сыравіну беларускія наркавытворцы набывалі ў Маскве. Менавіта дзякуючы супрацоўніцтву з расійскімі калегамі айчынным міліцыянерам удалося вывесці на чыстую ваду «гаражных наркадзялкоў». Падчас вобыску ў гаражы было знойдзена каля 1 кілаграма хімічных рэчываў, прызначаных для вырабу амфетаміну.

Дарэчы, у саматужных вытворцаў псіхатропных рэчываў быў яшчэ і запас боепрыпасаў: амаль 1 тысяча патронаў да пісталета Макарава.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

У ГРОДНЕ ПРАЙШЛА ТРАДЫЦЫЙНАЯ ВЫСТАЎКА-КІРМАШ «КАЗЮКІ-2007»

4 сакавіка ў Гродне прайшла традыцыйная выстаўка-кірмаш «Казюкі-2007». Свята, на якое былі запрошаны больш як 100 майстроў з усіх абласцей рэспублікі, адбылося шосты раз. На выстаўцы прадстаўляліся вырабы з саломкі, скуры і лазы, керамічныя і каваныя вырабы, выцінанка, жывапісныя палотны, мяккая цацка і інш.

Фота Леаніда ШЧАГЛОВА, БЕЛТА.

Супрацоўнікі Віцебскага абласнога ўпраўлення Дэпартамента аховы МУС Беларусі, як і іх калегі ў іншых рэгіёнах нашай краіны, дзень і ноч стаяць на варце закону. Дэвіз «Аховы»: «Нельга нам спаць, калі іншыя спяць» — добра характарызуе спецыфіку работы ведамства.

29 кастрычніка падраздзяленню Дэпартамента аховы споўнілася 55 гадоў. Начальнік «Аховы» Віцебшчыны — палкоўнік міліцыі Уладзімір Куракоў упэўнены, што калектыў можа выканаць усе пастаўленыя задачы. У мінулым годзе не было крадзяжоў з ахоўных аб'ектаў. Летась нарадамі міліцыі аховы было раскрыта кожнае дзесятае злачынства з усіх учыненых у вобласці!

Кожныя суткі на ахову грамадскага парадку, банкаў, музеяў і іншых устаноў Дэпартамента прызначэння і аб'ектаў прыватнай уласнасці ў Віцебскай вобласці заступаюць больш за 500 супрацоўнікаў міліцыі падраздзяленняў аховы і прыкладна столькі ж чалавек з ваенізаванага састава. Усяго ахоўваецца больш як 4,2 тысячы самых розных аб'ектаў розных формаў уласнасці. Спецыяльныя тэхнічныя сродкі, што прызначаны для аховы, толькі айчыннай вытворчасці. Добра зарэкамендавала сябе беларуская аўтаматызаваная сістэма ахоўнай сігналізацыі «Алеся» — сучасная сістэма, якая дазваляе без удзелу чалавека прымаць і здымаць з аховы аб'екты і кватэры грамадзян.

Шмат можна прывесці прыкладаў зладжанай работы «Аховы» на Віцебшчыне. Вось пару апошніх. Супрацоўнікі Першамайскага аддзела аховы Віцебска прыехалі па сігналу «Трывога» да магазіна «Арбіта», што ў абласным цэнтры. Каля адчынена з дамоў былі затрыманы мужчыны, які ў краме з-пад прылаўка скраў 475 тысяч беларускіх рублёў. Высветлілася, што ён — ранеі судзімы. Нечаканае здарэнне адбылося на Лёзненшчыне. На кантрольна-прапускным пункце «Завольша» злодзеі, пагражаючы грамадзяніну Літвы шпрыцам, які, паводле іх слоў, быў хворы на СНІД, завалодалі 1000 літамі, 3200 расійскімі рублямі, 40 еўра, мабільным тэлефонам і г.д. Па арыентацыі каля будынка Лёзненскай раённай бальніцы былі затрыманы два бесправацоўныя жыхары Оршы.

Актыўна займаюцца супрацоўнікі барацьбой з нелегальным распаўсюджваннем алкагольнай прадукцыі: у 2006-м было канфіскавана амаль 9,4 тоны спірту, лікёра-гарэлачных вырабаў і г.д.

На базе Першамайскага аддзела аховы Віцебска створаны ўнікальны спартыўны комплекс з гульнявой, барцоўскай і трэнажорнай заламі, дзе, дарэчы, ахвотна займаюцца спортам і члены сем'яў супрацоўнікаў. Падлеткі з задавальненнем наведваюць

Начальнік Віцебскага абласнога ўпраўлення Дэпартамента аховы МУС Рэспублікі Беларусь, палкоўнік міліцыі КУРАКОЎ Уладзімір Аркадзьевіч.

Супрацоўнікам і ветэранам органаў унутраных спраў Рэспублікі Беларусь

Таварышы афіцэры і генералы, паважаныя супрацоўнікі органаў унутраных спраў, дарагія ветэраны!

Ад усёй душы віншую вас са знамянальным юбілеем — 90-годдзем беларускай міліцыі.

Сёння наша краіна, увесь беларускі народ ушаноўваюць тых, хто па закліку сэрца выбраў для сябе адну з самых важных і адказных прафесій — абараняць правапарадак.

За дзесяцігоддзі, што мінулі з моманту станаўлення беларускай міліцыі, яе гераічны летапіс папоўніўся многімі слаўнымі старонкамі.

У вельмі складаных умовах, спароджаных Грамадзянскай вайной, першыя міліцыянеры з гонарам вытрымалі выпрабаванне на моцнасць. Перамаглі хвалю крымінальнай беззаконнасці, што захліснула краіну. Стварылі неабходныя ўмовы для будаўніцтва новага грамадства.

Неўмяручай славай пакрылі сябе супрацоўнікі міліцыі ў час Вялікай Айчыннай вайны. На фронце, у партызанскіх атрадах, падполлі і ў тыле яны, не задумваючыся, прыносілі свае жыцці на алтар Вялікай Перамогі.

І ў мірны перыяд міліцэйская служба не стала больш лёгкай і бяспечнай. Але на змену старэйшым таварышам заўсёды прыходзілі новыя пакаленні прафесіяналаў, якія ставілі вернасць Радзіме і абавязку вышэй за ўсё.

Сёння ў беларускай міліцыі такіх супрацоўнікаў пераважная большасць. У выніку іх напружанай штодзённай працы забяспечаны высокі ўзровень грамадскай бяспекі, што па праву стала візітнай карткай Беларусі.

Вам даверана аберагаць жыццё і спакой грамадзян, інтарэсы дзяржавы, змагацца з парушэннямі закона. Гэта цяжкая, але ганаровая місія.

Перакананы, што ўсе вырашэнні пастаўленых задач вы і ў далейшым будзеце служыць узорам асабістай прыстойнасці і прынцыповасці. Беларускія грамадзяне ўпэўнены, што заўсёды знойдуць у вас дапамогу і падтрымку. Што іх правы і законныя інтарэсы будуць надзейна абаронены ўсёй магутнасцю дзяржавы, сілай і ўладай, якая дадзена вам народам. Апраўдаць гэты давер — ваша галоўная задача.

Дзякую вам за службу Радзіме. Шчыра жадаю новых поспехаў у вашай адказнай дзейнасці ў імя працвітання Рэспублікі Беларусь.

Моцнага здароўя, шчасця і дабрабыту вам і вашым блізкім.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.
4 сакавіка 2007 года.

«НЕЛЬГА НАМ СПАЦЬ, КАЛІ ДРУГІЯ СПЯЦЬ»

секцыі па міні-футболу, гандболу, валейболу і рукапашнаму бою. А самі супрацоўнікі дабіваюцца добрых вынікаў на розных спаборніцтвах. У прыватнасці, каманда аховы Віцебшчыны заняла 3-е месца ў спаборніцтве па валейболу сярод упраўленняў Дэпартамента аховы. Ёсць і сапраўдныя чэмпіёны, якія перамагаюць на міжнародных спаборніцтвах.

«Ахова» Віцебскай вобласці можа ганарыцца сваімі калектывамі мастацкай самадзейнасці. Самыя вядомыя сярод іх: вакальна-інструментальны ансамбль «Начная птушка» (Навапалацкі аддзел аховы), ВА «Вікторыя» (Першамайскі аддзел), якія маюць ганаровае званне «народны калектыў». У штогадовых конкурсах мастацкай самадзейнасці сярод супрацоўнікаў Дэпартамента і членаў іх сем'яў ахова Віцебскага краю — на першым месцы. Па традыцыі сем'ямі наведваюць самыя розныя культурныя акцыі, нядаўна пабывалі на экскурсіі ў стражытным Полацку.

Не забываюць і на ветэранаў службы. У прыватнасці, вельмі паважаюць Аркадзя Іванавіча Барадулку, які праслужыў 39 гадоў. Свой нялёгкі шлях у міліцыі ён пачынаў курсантам Мінскай спецыяльнай школы міліцыі, а завяршыў на пасадзе начальніка Чыгуначнага аддзела аховы Віцебска. За выдатную работу палкоўнік міліцыі Барадулька быў узнагароджаны 7 медалямі, мноствам ганаровых граматаў, больш як 100 заахвочваннямі

Ветэран МУС, палкоўнік міліцыі БАРАДУЛЬКА Аркадзь Іванавіч (узначальваў Чыгуначны (г. Віцебск) аддзел аховы з 1986-га па 1997 год).

ад кіраўніцтва МУС, УУС і Дэпартамента аховы. Нездарма да нагоды свята Аркадзю Іванавічу споўнілася 70 гадоў. У Чыгуначным аддзеле аховы на вечары-пагарэшце юбіляр падзяліўся сваімі ўспамінамі, расказаў аб практычнай дзейнасці, а лепшым міліцыянерам падраздзялення ўручыў награвальны знак Дэпартамента аховы «За адзнаку». Калі Аркадзь Іванавіч прымяраў сучасную амуніцыю супрацоўніка аховы, шчыра здзівіўся тым, як тэхнічна забяспечана міліцыя зараз. Але ж самыя сучасныя сродкі аховы не заменяць ніколі мужных і прафесійна падрыхтаваных «людзей у пагонах». Менавіта такія і служаць у ахове Віцебшчыны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Ва ўрадзе

Урад зацвердзіў асноўныя мэтавыя паказчыкі прагнозу на 2007 год па энергазберажэнню

Урад Беларусі зацвердзіў асноўныя мэтавыя паказчыкі прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 2007 год па энергазберажэнню. Яны прыняты пастановай Саўміна ад 27 лютага 2007 года № 241.

Так, зніжэнне энергаёмістасці валавога ўнутранага прадукту ў гэтым годзе ў параўнанні з мінулым павінна скласці 7—8 працэнтаў. Пры гэтым у першым квартале энергаёмістасць ВУП неабходна знізіць на 4 працэнты, у першым паўгоддзі — на 5 працэнтаў, за 9 месяцаў — на 6 працэнтаў.

Пастанова прынята ў адпаведнасці з Указам ад 30 лістапада 2006 года № 704 «Аб зацвярджэнні важнейшых параметраў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2007 год» і ў мэтах узмацнення работы па эфектыўнаму і эканамічнаму выкарыстанню суб'ектамі гаспадарання рэспублікі паліўна-энергетычных рэсурсаў. Кіраўнікі рэспубліканскіх органаў дзяржкіравання павінны забяспечыць безумоўнае выкананне зацверджаных паказчыкаў па энергазберажэнню. Паквартальныя і гадавыя заданні ўстаноўлены для ўсіх міністэрстваў, ведамстваў, канцэрнаў, абласцей і горада Мінска. Паказчыкі вызначаюцца як розніца паміж тэмпамі змянення абагульненых энергазатрат (у супастаўных умовах) і аб'ёму прамысловай вытворчасці да ўзроўню 2006 года.

БЕЛТА.

Энергабяспека: мясцовы вопыт

ЗНІКАЮЦЬ ГОРЫ ПІЛАВІННЯ

Яшчэ некалькі гадоў таму перад камунальнікамі не стаяла вострa пытанне: што паліць у топках кацельняў. Газу не было альтэрнатывы, а яшчэ шырока выкарыстоўвалі мазут. Абсталяванне кацельняў было прыстасавана пад гэтыя віды паліва, і да прыходу халадоў у камунгасах найперш турбаваліся станам апаратуры дэ трубаправодаў, а не чым паліць. Але былі і выключэнні.

У Целяханах Івацэвіцкага раёна дырэктар мясцовага камунгаса Іван Калеснiковіч яшчэ ў 2000 годзе хацеў поўнасцю перавесці кацельні на пілавінне і адмовіцца ад мазуту, але тады яго не падтрымалі — пагалядзелі на гэту задуму скептычна. Сем гадоў назад мала хто з нашых гаспадарнікаў мог прадбачыць, што газ і нафта ў цане так рэзка пойдуць уверх. Задуму ўдалося ажыццявіць у 2003 годзе, калі, усё ўзважыўшы і пазнаёміўшыся з выкладкамі і разлікамі Калеснiковіча, яму выдзелілі палову патрэбнай сумы на рэканструкцыю кацельні.

І ў хуткім часе ў Целяханах скептыкаў-жартаўнікоў не стала.

— У нас ёсць некалькі дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў, і пілавіннем былі завалены ўсе звалкі, а сёння за яго ўжо вайна — яно ўсім патрэбнае, — расказвае Іван Іванавіч.

Кацельні мясцовай бальніцы, школы, як і жылых дамоў апальваюцца пілавіннем, а астатнія — дровамі ці брыкетам. Тут пачалі забываць пах мазуту. З 12 кацельняў сёння 11 працуюць на мясцовым паліве. Пілавінне, на першы погляд, гарыць слаба — тлее, але калі яму забяспечыць дастатковы доступ паветра, то гарыць «чырвоным полымем».

А далей сітуацыя пачала развівацца наступным чынам. Горы пілавіння пачалі знікаць, і цана на яго вырасла. Калі напачатку за 1 куб. м пілавіння плацілі толькі 2500 рублёў, то цяпер яго неабходна заплаціць 8 тысяч. Пілавінне для паліва пачалі браць і сельгаскааператывы. Сабекошт пілавіння ў параўнанні з дровамі ці брыкетам у пяць разоў ніжэйшы, а пра мазут і гаварыць няма чаго — цана яго вельмі высокая.

— Але не ўсё з пілавіннем так проста, як здаецца, — кажа дырэктар. — Кошт яго можа падняцца да дзелавой драўніны. Попыт на пілавінне рэзка вырас: акрамя нас, яго шырока пачалі выкарыстоўваць на выраб гранул — паліва, якое адпраўляюць за мяжу.

Целяханскія камунальнікі — на поўным гаспадарчым разліку, хоць іх галоўное прадпрыемства знаходзіцца ў Івацэвічах. Сказаць, што камунгас дае прыбыток, нельга, па асноўнай вытворчасці «навар» усяго 8,7 млн рублёў, але прадпрыемству знізілі датацыі: у 2006 годзе іх атрымалі на 200 млн рублёў менш, чым у папярэднім і гэта з улікам, што зарплата на прадпрыемстве вырасла (у сярэднім тут працуе 154 чалавекі). Для такога мястэчка, як Целяханы, гэта нямала.

Вось такая гісторыя з пілавіннем, якога ўжо не хапае. Іван Калеснiковіч у перспектыве хоча замяніць большасць дроў, якія ідуць на паліва. У год у кацельнях камунгаса спальваецца прыкладна 10 тысяч куб. м драўніны, а гэта, на думку дырэктара, многа. Неабходна ўстанаўліваць новыя катлы, у якіх эфектыўнасць больш высокая, і тады эканомія будзе рэальнай.

Камунгас адказвае не толькі за цяпло ў памяшканнях, але і за ваду, каналізацыю, лазні, рытуальныя паслугі і г.д. Пераход прадпрыемства на мясцовае паліва — гэта бадай што самая яркая старонка ў дзейнасці камунгаса. У прынцыпе, здабыць гэта было нескладана, бо ў прадпрыемства ёсць ліцэнзія і многае перарабляецца там сваімі рукамі, хоць без грошай таксама не абысціся.

Іван Іванавіч лічыць, што менавіта наяўнасць ліцэнзіі дапамагае ім выжыць. Калі неабходна памяняць катлы ці іншае абсталяванне, то мантаж вядуць свае рабочыя, а гэта таксама эканомія.

Трэба ўлічваць, што камунальнікі ў сваіх дзеяннях не вольныя. Усё там падпарадкоўваецца тэмпературным нормам, графікам ды разлікам. І падняць кошт паслуг насельніцтву нельга — гэта пакуль што прэрыгэтэт дзяржавы.

Але нягледзячы на ўсе эканамічныя і вытворчыя рамкі, Івану Калеснiковічу ўдалося вырашыць на сваім прадпрыемстве праблему паліва — выкарыстоўваюцца мясцовыя рэсурсы і робіцца гэта не ад беднасці, а ад умення гаспадарыць, прагматычна глядзець на рэаліі жыцця.

Сымон СВІСТУНОВІЧ,
Івацэвіцкі раён.

Навучальных устаноў,
якія рыхтуюць бухгалтараў, стане менш?

2 сакавіка ў Мінску прайшоў фінал конкурсу «Лепшы галоўны бухгалтар 2006 года». Яго арганізатарамі з'яўляюцца ТАА «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» (выдавец часопіса «Главный бухгалтер»), Міністэрства фінансаў і грамадскае аб'яднанне «Беларуская асацыяцыя бухгалтараў».

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» арганізатары конкурсу, у фінал трапілі 43 удзельнікі (у першым туры конкурсу прымалі ўдзел 596 чалавек з усіх рэгіёнаў краіны). Па выніках тэсціравання ў фінале былі вызначаны пераможцы ў васьмі намінацыях конкурсу («Гандаль», «Прамысловасць», «Будаўніцтва», «Транспарт», «Бюджэтныя арганізацыі», «Банкаўская дзейнасць», «Сельская гаспадарка» і «Рэвізор»). Затым сярод пераможцаў дадаткова быў вызначаны «Супергалоўны бухгалтар».

Сярэдні стаж работы па прафесіі тых, хто трапіў у фінал, складае 9 гадоў. Гэта больш, чым сярэдні стаж работы ўсіх удзельнікаў першага тура (7,6 года). 86 працэнтаў удзельнікаў фіналу мае вышэйшую адукацыю.

Як адзначыў на прэс-канферэнцыі перад пачаткам фіналу старшыня грамадскага аб'яднання «Беларуская асацыяцыя бухгалтараў» Анатоль Сушкевіч, сёння ў краіне падрыхтоўку бухгалтарскіх кадраў ажыццяўляе прыкладна 80 ВНУ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Пры гэтым якасць падрыхтоўкі ў многіх з іх знаходзіцца на вельмі нізкім узроўні.

«Многія навучальныя ўстановы бяруцца за падрыхтоўку бухгалтараў нават не маючы кваліфікаваных выкладчыкаў. Бо гэта вельмі выгадная справа для навучальных устаноў. Не патрабуецца абсталявання такога, як, напрыклад, для радыётэхнічнага інстытута», — сказаў Анатоль Сушкевіч.

Паводле яго слоў, у бліжэйшай будучыні Міністэрства фінансаў, Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт і грамадскае аб'яднанне «Беларуская асацыяцыя бухгалтараў» павінны будуць перагледзець спіс навучальных устаноў, якія могуць займацца падрыхтоўкай бухгалтараў. «Думаю, з 80 навучальных устаноў 30—40 можна вызваліць ад гэтай працы. І пакінуць падрыхтоўку бухгалтараў толькі ў тых навучальных установах, якія маюць патрэбную базу. У першую чаргу маюць кваліфікаваныя кадры».

Анатоль Сушкевіч адзначыў таксама, што сёння па-ранейшаму застаецца актуальнай праблема недасканаласці беларускага фінансавага заканадаўства, што вядзе да ненаўмысных памылак у працы бухгалтараў. Пры гэтым за парушэнні існуюць надзвычай высокія штрафы. «Гэта адпужвае людзей працаваць галоўнымі бухгалтарамі. Не кожны рашыцца займаць гэтую пасаду і несці такія пакаранні пры ўзроўні заработнай платы, які існуе».

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

Абарані ўласны падворак ад падтаплення

Згодна з абласным планам асноўных мерапрыемстваў па папярэджанню затаплення, падтаплення, пропуску веснавой паводкі, усе раённыя выканаўчыя камітэты, службы Мінаблвыканкама падрыхтаваны да неабходных дзеянняў у выпадку падтаплення.

Да ліквідацыі магчымых надзвычайных сітуацый можа быць прыцягнута больш за 800 спецыяльных аўтамабіляў, перасоўных помпавых станцый і ўстановак, мотапомпаў арганізацый, прадпрыемстваў і падраздзяленняў МНС, а таксама можа быць задзейнічана больш за 20 катэраў і 3 тысячы лодак рознага тыпу. Створаны запасы гаруча-змазачных матэрыялаў, неабходных медыцынскіх сродкаў і г.д.

У Мінскай вобласці тры значныя ракі — Беразіна, Свіслач, Нёман і 7 буйных вадасховішчаў. Акрамя таго, малыя рэкі, азёры і 1,5 тысячы невялікіх вадасховішчаў. Аналіз паводак папярэдніх гадоў сведчыць, што нязначныя падтапленні бываюць у Барысаўскім, Любанскім і Маладзечанскім раёнах.

Згодна з прагнозамі сіноптыкаў, у бліжэйшы час захаваюцца плюсавыя тэмпературы, таму выратавальнікі-пажарныя нагадваюць жыхарам сталічнай вобласці аб неабходнасці падрыхтоўкі да пропуску веснавой паводкі. Неабходна загадзя расчысціць забітыя смеццем і лёдам прапускныя трубы на прыватных падворках, убраць снег, пры неабходнасці адвесці талую ваду. Меры даволі простыя, але часта яны дазваляюць пазбегнуць падтаплення.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Пытальнік

Шматдзетную маці турбуюць праблемы чэкаў і пенсіі

Не магу прапусціць вашу газету, каб не зазірнуць у яе: што робіцца ў свеце, якія новыя законы прынялі. Таму ваша навіна, што чэкі «Жыллё» існуюць толькі да 1 студзеня, нас, сялян, вельмі ўсхвалявала. А калі хто не паспеў іх атрымаць: па хваробе ці нейкай іншай прычыне? Далей у нас да рэдакцыі яшчэ адно пытанне: якія ў нас новыя законы ў дачыненні да шматдзетных маці, скажам, калі пятаму дзіцяці 16 гадоў? Яна не можа пайсці на пенсію, хоць ёй ужо 47-ы год ідзе. Кажуць, трэба ільготны стаж. А яна працавала ў сталовай 10 гадоў, астатнія гады — у калгасе. Каб паставіць пяцёра дзяцей на ногі, працу не выбірала, працавала, дзе была магчымасць. Ці справядліва гэта?

П.А. Данілевіч, *г. Салігорск.*

Ад рэдакцыі адразу заўважым, што ў нашых папярэдніх матэрыялах адносна выкарыстання імянных прыватызацыйных чэкаў «Жыллё» ніколі не ішла гаворка аб існаванні гэтых каштоўных папер да 1 студзеня 2007 года. Увесь час мы пісалі, што з гэтай даты спыняецца перарэгістрацыя чэкаў «Жыллё». Падаўжэнне тэрміну перарэгістрацыі магчыма толькі ў тым выпадку, калі грамадзянін, напрыклад, хварэў або знаходзіўся ў пэўны перыяд па-за межамі краіны. У іншых выпадках падаўжэнне тэрміну перарэгістрацыі магчыма толькі па рашэнню суда.

Наконт далейшага Салігорскі раённы выканаўчы камітэт даў рэдакцыі наступныя тлумачэнні.

«Артыкулам 38 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб прыватызацыі жыллёвага фонду ў Рэспубліцы Беларусь», які ўведзены ў дзеянне Законам Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб прыватызацыі жыллёвага фонду ў Рэспубліцы Беларусь» ад 05.05.1998 г. № 139-З было ўстаноўлена, што налічэнне жыллёвых квот грамадзянам адбывалася да 1 ліпеня 1999 года. Значыць, у грамадзян была магчымасць на працягу сямі гадоў (з 1992 па 1999 гады) звярнуцца за налічэннем жыллёвых квот. Аб маючым адбыцца ўвядзенні вышэйуказанай нормы было аб'яўлена ў сродках масавай інфармацыі больш чым за год. З 1 ліпеня 1999 года налічэнне імянных прыватызацыйных чэкаў «Жыллё» спынена.

Чэкі «Жыллё» налічваліся грамадзянам па месцы пастаяннай прапіскі па іх асабістых заявах з прыкладаннем даведак аб стажы работы і выдаваліся адпаведнымі ўстановамі ААБ «Беларусбанк» пры прад'яўленні пашпарта. Адмова ў налічэнні чэкаў «Жыллё» ў названы перыяд магла быць абскарджана ў судовым парадку.

...Нявыкарыстаныя чэкі «Жыллё», у адпаведнасці з Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 чэрвеня 2005 года № 6 «Аб упарадкаванні абарачэння і выкарыстання імянных прыватызацыйных чэкаў «Жыллё», ...падлягалі перарэгістрацыі ў ААТ «Беларусбанк» у тэрмін да 1 студзеня 2007 года, аб чым таксама неаднаразова паведамлялася ў сродках масавай інфармацыі».

На другое пытанне заяўніцы быў дадзены адказ наступнага зместу. «У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні» (арт. 19), жанчыны, якія нарадзілі пяць і больш дзяцей і выхавалі іх да 8-гадовага ўзросту, маюць права на пенсію па ўзросту па дасягненню 50 гадоў, г.зн. са змяншэннем на 5 гадоў агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту для жанчын (а таксама жанчыны, у якіх да гэтага часу пятае дзіця не дасягнула 8-гадовага ўзросту) і пры стажы працы не менш за 15 гадоў.

Жанчыны, якія нарадзілі пяць і больш дзяцей і выхавалі іх да 16-гадовага ўзросту, пры стажы працы ў калгасах, саўгасах і іншых прадпрыемствах сельскай гаспадаркі непасрэдна ў вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі не менш за 10 гадоў (без заліку ў стаж часу па догляду дзяцей) маюць права на пенсію незалежна ад узросту».

20 тысяч беларусаў атрымалі зарад бадзёрасці на лыжні

Традыцыя арганізоўваць своеасаблівыя провады зімы на лыжах з масавымі спаборніцтвамі нарадзілася ў 1986 годзе, калі ўпершыню была праведзена «Мінская лыжня», лыжныя гонкі на дыстанцыі 17 кіламетраў уздоўж трасы «Мінск—Віцебск». Праз дзесяць гадоў месца правядзення гонкі перанеслі на базу алімпійскага спартыўнага комплексу «Раўбічы». Пачынаючы з 2003 года, па ініцыятыве Міністэрства спорту і турызму РБ, гэтыя спаборніцтвы ператварыліся ў традыцыйнае рэспубліканскае свята «Беларуская лыжня» (яны праводзяцца ў тры этапы з удзелам калектываў фізічнай культуры арганізацый, устаноў адукацыі, органаў дзяржаўнага кіравання).

Вялікі інтарэс да лыжных баталій быў сёлета ў рэгіёнах краіны: у Брэсцкай, Гродзенскай, Магілёўскай абласцях стартавала каля 20 тысяч лыжнікаў у саставах каманд арганізацый, прадпрыемстваў раёнаў і гарадоў, выканкамаў, сельскіх Саветаў, сямейных каманд. І ўсё ж самае маштабнае свята «Беларуская лыжня-2007» адбылося 3 сакавіка ў алімпійскім спартыўным комплексе «Раўбічы», удзел у якім узяў і Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Аляксандр Рыгоравіч не толькі віншаваў і ўзнагароджваў пераможцаў эстафет, але і сам выйшаў на лыжню і прынёс сваёй камандзе перамогу ў групе «А», калі ішоў на апошнім чацвёртым этапе эстафеты 4х2,5 кіламетра і паставіў на фінішы пераможную кропку (у групах «В» і «С» вызначыліся каманды Нацыянальнага банка краіны і ААБ «Беларусбанк»). Калі кіраўнік краіны дэманструе такую цудоўную спартыўную форму, не могуць адставаць і чыноўнікі.

Старшыня беларускага фізкультурна-спартыўнага грамадства «Дынама» Юрый Бародзіч ужо ў трэці раз выступаў за сваю каманду і, як заўжды, на апошнім этапе. У выніку прынёс «бронзу»: «Для нас гэта вялікая падзея, бо дынамаўцы заўжды павінны даказваць свой высокі клас. Вы ж ведаеце, што з 400 медалёў, якія нашы спартсмены заваявалі летась на міжнародных турнірах, 201 узнагарода здабыта дынамаўскімі атлетамі, — заўважыў Юрый Фёдаравіч і прызнаўся, — на такое цудоўнае выступленне на «Беларускай лыжні» мяне натхніў поспех нашага спартсмена Леаніда Карніенкі, які на чэмпіянаце свету па лыжных гонках упершыню ў гісторыі беларускага спорту стаў сярэбраным прызёрам. Гэта для мяне стала лепшым стымулам на старце».

Міністр спорту і турызму Аляксандр Грыгараў падзяліўся сваімі думкамі наконт арганізацыі «Беларускай лыжні-2007» у «Раўбічах»: «Хоць клімат быў не надта зімовым, але супрацоўнікі «Раўбічаў» зрабілі ўсё магчымае, каб правесці спаборніцтвы. Прысутнічала шмат дзяцей, моладзі, сямейных пар. Яны атрымалі зарад бадзёрасці і здароўя. Сямейная эстафета, — заўважыў Аляксандр Грыгараў, — паказала: там, дзе займаюцца фізічнай культурай і спортам, ёсць дабрабыт у сям'і. Наогул спаборніцтвы прадэманстравалі, наколькі сур'ёзна беларуская нацыя ставіцца да свайго здароўя і заняткаў фізічнай культурай і спортам, а гэта — падстава для росту прадукцыйнасці працы, цудоўнага настрою і будучага нашага народа. Хацеў бы выказаць словы падзякі мінскім гарадскому і абласному выканаўчым камітэтам за цудоўную арганізацыю свята: людзі былі з гарачым чаем, але без напояў з градусам, цудоўна працавалі пункты грамадскага харчавання, была падрыхтавана і культурная праграма», — заключыў Аляксандр Грыгараў. Для арганізацыі «Беларускай лыжні» ў нашай рэспубліцы былі падрыхтаваны 782 лыжныя трасы, арганізавана праца 210 пракатаў на 45 тысяч пар лыж і канькоў, заліта 164 гарадскія і раённыя каткі.

Ірына ПРЫМАК.

Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.

Уважаемые акционеры ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло»!

23 марта 2007 года состоится общее собрание акционеров ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло»

Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Пинская, д. 18, актовый зал.

Повестка дня собрания:

1. Отчет наблюдательного совета о проделанной работе в 2006 году.

2. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2006 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2007 год.

3. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2006 год.

4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2006 год.

5. Об утверждении распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества, и выплате дивидендов за 2006 год.

6. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении Общества на 2007 год.

7. Об утверждении Устава Общества в новой редакции.

8. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.

9. Утверждение размера вознаграждений членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

10. Об аффилированных лицах Общества.

Регистрация участников собрания **с 13.30 до 14.45** по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 23 марта 2007 года, 15.00.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287-17-41

Святло ў доміках з'явіцца ў бліжэйшыя дні

З вёскі Шчорсы Навагрудскага раёна патэлефанавала даярка. Сям'і некалькі месяцаў таму пашчасціла: у снежні мінулага года тут былі здадзены восем так званых прэзідэнцкіх домікаў, адзін з якіх і быў выдзелены заяўнікам. Але вось праблема. Фактычна маючы ўласнае жыллё, сям'я ўвесь гэты час не можа ў ім жыць, бо не падключана электрычнасць.

«Унутраная праводка зроблена, да дамоў праведзена лінія электраперадач, але электрычнасць чамусьці не падключаюць. Нам увесь час абяцаюць, што, маўляў, яшчэ тыдзень пачакайце, потым зноў тыдзень... Ужо два месяцы мінула, а так нічога і не змянілася».

Праверку выкладзеных чытачамі фактаў па просьбе рэдакцыі правёў намеснік старшыні Навагрудскага райвыканкама Юрый Калановіч.

— У самыя бліжэйшыя дні праблема для ўсіх васьмі домікаў будзе вырашана: энергетыкі дадуць электраэнергію. Чаму ўзнікла такая затрымка? Па-першае, ніякіх афіцыйных скаргаў ад навасёлаў да нас не паступала. Я літаральна днямі выпадкова даведаўся пра згаданую сітуацыю і неўзабаве патэлефанавалі вы, — патлумачыў Юрый Аляксандравіч.

— Па-другое, тут прысутнічае аб'ектыўны фактар. Згодна з новымі патрабаваннямі, электралічыльнік павінен быць устаноўлены па-за домам — у спецыяльнай скрыні, напрыклад, каля агароджы. Будаўнікі ж, карыстаючыся сваім праектам, устанавілі прыборы ўліку ў доме. Дакументацыя прайшла экспертызу і, як мне паведамілі энергетыкі, яны гатовыя даць дазвол на падключэнне домікаў да электраэнергіі, хоць у далейшым новае патрабаванне аб знаходжанні лічыльнікаў па-за сценамі дома павінна выконвацца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Або выносіць кабель за ўласныя грошы, або спадзявацца на дзяржаўныя?

Жыхар Слуцка Аляксандр Асенчык набыў участак пад будаўніцтва ў вёсцы Лучнікі, што на тэрыторыі Сяражскага сельскага Савета. Калі пачаў падрыхтоўчыя земляныя работы па ўзвядзенню падмурка, высветлілася, што на ўчастку праходзіць электракабель да газаразмеркавальнага пункта, які належыць «Мінскаблгазу». «Мне сказалі, што вынас кабеля па-за межы ўчастка я павінен ажыццяўляць за свой кошт: заказваць праект, аплачваць работы і г.д. Два чалавекі побач ужо адмовіліся па гэтай прычыне ад участкаў. Цікава, што па лініі пракладкі кабеля крыху далей будаваліся так званыя прэзідэнцкія домікі, дык там ніякага пераносу не спатрэбілася. Чаму? Месяцы тры таму я цікавіўся ў сельскім Савеце: магчыма, будзе шанц памяняць участак? Дагэтуль дадзеную інфармацыю мне афіцыйна і не пацвердзілі, і не абверглі...»

Паводле слоў архітэктара Слуцкага раёна Марыны Токаравай, інфармацыю пра кабель ніхто ні ад каго не хаваў: яна была нанесена на генеральны план квартала індывідуальнай жылой забудовы і павінна была прысутнічаць у дакументах, якія знаходзіліся на руках ва ўладальнікаў участкаў. Магчыма, праекціроўшчыкі не пазначылі яе, тады ў заяўніка, калі ён не збіраецца будавацца, ёсць магчымасць вярнуць сродкі ў адпаведным парадку. Ці мог пры адсутнасці гэтых пісьмовых звестак папярэдні ўладальнік схаваць такія даныя? Не бачачы дакументаў, цяжка сцвярджаць гэта адназначна, але, паводле меркавання старшыні Сяражскага сельскага Савета Міхаіла Сакалоўскага, у прыватнасці, і па прычыне неабходнасці вынасу кабеля з участкаў за свой кошт некаторыя ўладальнікі адмовіліся ад іх.

— Некалі індывідуальным забудоўшчыкам прапаноўвалі стварыць кааператыў па вынасу інжынерных сетак, аднак нічога не атрымалася, відавочна, многія палічылі гэта дарагой справай, — паведаміла далей раённы архітэктар Марына Токарава. — Шмат участкаў сапраўды страцілі сваіх гаспадароў і зямля была перададзена пад забудову мясцовай гаспадарцы. Тут былі пабудаваны домікі, але кабель з гэтых участкаў не выносіўся. Чаму? Там ён праходзіў так, што не перашкаджаў, карэктывы закранулі толькі адзін дом.

Што можна параіць у згаданай сітуацыі заяўніку? Паводле слоў старшыні сельскага Савета Міхаіла Сакалоўскага, замяніць участак нельга: нават калі з'явяцца свабодныя, яны найперш будуць перадавацца для далейшай забудовы гаспадаркі. Як лічыць Марына Токарава, грамадзянін можа або пераносіць інжынерныя сеткі за свой кошт (хоць, трэба меркаваць, каштаваць гэта будзе нямала), або адмовіцца ад участка. Калі гатовы рызыкнуць, ёсць яшчэ адзін варыянт. Як толькі набіраецца 5—7 участкаў пад забудову, гаспадарка зноў распачне будаўніцтва, а перанос кабеля будзе праводзіцца за сродкі газавага прадпрыемства. Мяркуецца, што гэта можа адбыцца да канца гэтага года. У чым тут рызыка? Скажам, калі ўявіць, што грамадзянін будзе спадзявацца на такі шлях выйсця са становішча, адпаведна, нічога на ўчастку рабіць не будзе, а запланаваныя работы па якой-небудзь прычыне ў адведзены тэрмін не пачнуцца ці будуць перанесены, існуе рызыка канфіскацыі памянёнага ўчастка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Метадычны дзень — для павышэння кваліфікацыі

Дайце, калі ласка, адказ, колькі выхадных дзён павінна быць у настаўніка агульнаадукацыйнай школы. Адміністрацыя школы часта прыцягвае педагогаў да працы, не звязанай з вучэбнымі заняткамі, у вольны ад урокаў дзень (метадычны дзень), аргументуючы гэта тым, што выхадны дзень у нас толькі адзін — нядзеля.

Н.А., *г. Маладзечна.*

— У нашай галіне ёсць такое паняцце, як устаноўлены аб'ём педагагічнай нагрузкі: для настаўніка, які працуе на стаўку, гэта 18 гадзін, — патлумачыла нашай газеце **загадчык аддзела прававой абароны, галоўны прававы інспектар працы Цэнтральнага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Ларыса МАНЮК.** — Акрамя таго, ёсць яшчэ і гадзіны арганізацыйна-выхаваўчай работы, напрыклад, класнае кіраўніцтва. Яны таксама тарыфікуюцца. Настаўнік павінен выконваць толькі тую работу, якая аплачваецца. Нашы школы звычайна працуюць па шасцідзёнцы, аднак рэжым работы школы і рэжым работы асобных катэгорый работнікаў можа не супадаць. Рэжым работы ўстановы адукацыі і работнікаў устанаўліваюцца наймальнікам. Вучэбны расклад, які ўзгадняецца наймальнікам з прафсаюзнай арганізацыяй, і ёсць графік работы педагагічных работнікаў. Таксама складаецца і графік работы, які ўлічвае гадзіны арганізацыйна-выхаваўчай работы настаўніка.

Згодна з Тыпавымі правіламі ўнутранага працоўнага распарадку для работнікаў агульнаадукацыйных устаноў Рэспублікі Беларусь, для педагагічных работнікаў, якія маюць нагрузку не больш за паўтары стаўкі (гэта 27 гадзін), прадугледжваецца адзін дзень у тыдзень для метадычнай работы і павышэння кваліфікацыі. У правілах унутранага працоўнага распарадку ці ў калектыўным дагаворы канкрэтнай установы адукацыі наймальнікам, па ўзгадненню з прафсаюзным камітэтам, устанаўліваецца парадак прадастаўлення і выкарыстання метадычнага дня. Для прыкладу, метадычны дзень у настаўніка прыпадае на сераду. І ў гэты дзень у яго няма заняткаў і не прадугледжаны гадзіны арганізацыйна-выхаваўчай работы. Значыць, настаўнік мае права не выходзіць на працу. Адзінае выключэнне робіцца пры правядзенні ў школе педагагічных саветаў. Педсавет — дастаткова важнае мерапрыемства, якое нельга ігнараваць, тым больш што кіраўніку вельмі праблематычна сабраць адначасова ўсіх настаўнікаў, у кожнага з якіх — свой уласны працоўны графік.

«Цяжкія бацькі» пачынаюць думаць...

На Віцебшчыне менш за 43 працэнты ўсіх бацькоў, якія абавязаны «кампенсаваць» дзяржаве выдаткі па выхаванню іх дзяцей, робяць гэта. Астатнія — не. Пакуль што...

Усяго ў Прыдзвінскім краі, паводле апошніх даных, на дзяржаўным забеспячэнні знаходзяцца каля 6 тысячы хлопчыкаў і дзяўчынак. Летась суды прынялі больш як 2,5 тысяч рашэнняў аб працаўладкаванні «цяжкіх бацькоў». З пачатку гэтага года, згодна з патрабаваннямі адпаведнага Дэкрэта Прэзідэнта краіны, кантроль за ажыццяўленнем працаўладкавання і непасрэдна работай бацькоў вядзецца супрацоўнікамі органаў унутраных спраў. Апошнія нават могуць суправадзіць і на «біржу працы». А калі праца ёсць, а вось жадання зарабляць — няма, несумленных бацькоў могуць прыцягнуць да крымінальнай адказнасці.

Як расказаў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка ўпраўлення прафілактыкі Упраўлення ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама Уладзімір Пранько, супрацоўнікі органаў унутраных спраў вобласці сумесна з прадстаўнікамі сістэмы адукацыі, сацыяльнай абароны і г.д. правялі больш за 300 рэйдаў па сем'ях, у якіх, мякка кажучы, «не ўсё добра». Усякае бачылі кантралёры: і дамы без даху і вокнаў, што прадалі, каб у чарговы раз выпіць гарэлкі, і галодных дзяцей, якія забыліся, што такое звычайная макарона... Каля 40 дзяцей былі пасля такіх рэйдаў у прытулках.

Дарэчы, аб такіх спецыяльных установах. Штогод, на жаль, колькасць дзяцей, якіх туды накіроўваюць, павялічваецца. Так, у 2000 годзе сярод выхаванцаў было 433 дзіцяці, у 2001-м — ужо 638, 2002-м — 905... Летась — 1717, і добра, што амаль палова дзяцей тады вярнуліся ў свае сем'і (усяго ў Віцебскай вобласці дзейнічаюць 25 прытулкаў). Бацькі іх пачалі «думаць» аб будучым і скарысталіся шанцам «паправіць» сваё жыццё.

Чаго не скажаш аб іншых. У прыватнасці, паводле слоў Уладзіміра Пранько, у Лёзненскім раёне жыве грамадзянка Украіны, у якой вялікая сям'я. Па-першае, яна не пажадала легалізаваць знаходжанне сваё і 4 сваіх дзяцей на тэрыторыі чужой дзяржавы. Па-другое, занялі яны пустуючы дом, а пры гэтым не прапісаліся, аб жаданні працаваць і жыць, як добрыя сем'і, гаварыць не даводзіцца. А ёй жа двойчы прапаноўвалі работу на сельскагаспадарчым прадпрыемстве! Разглядалася цяжкая сітуацыя ў сям'і на савеце прафілактыкі. Мясцовыя ўлады стараліся дапамагчы. Але ж... Адмаўлялася працаўладкавацца і г.д. Зараз вырашаецца пытанне аб дэпартацыі гэтай сям'і.

А вось зусім іншы — станоўчы прыклад. У Шумілінскім раёне бацькі перасталі піць. Перадалі ім новы дом. Дзеткі, а іх трое, ходзяць у школу, атрымліваюць нядрэннае выхаванне.

Бацькі, якія хочуць вырашыць праблему залежнасці ад «зелля» проста — ідуць кадзіравацца. І некаторыя кіраўнікі прадпрыемстваў у вёсцы нават дапамагаюць вырашыць гэтае праблемнае пытанне фінансава...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У Беларусі ў 2006 годзе 1,5 тыс. дзяцей нарадзіліся ў непаўналетніх маці

Як сведчыць статыстыка, 11 немаўлят з'явілася ў 14-гадовых маці, 63 хлопчыкі і дзяўчынкі — у 15-гадовых. 16-гадовыя маці нарадзілі 362 дзіцяці (з іх 11 — былі ўжо другімі). 17 гадовыя маці нарадзілі 1 тыс. 64 дзіцяці, з іх 39 — другімі. Што датычыцца 18-гадовых маці, то на іх прыпадала ў мінулым годзе 2 тыс. 389 нараджэнняў дзяцей, з іх 3 дзіцяці былі ўжо трэцімі.

БЕЛТА.

«МАЛІНАЎКІ» ПАЧУЎШЫ ГАЛАСЫ...

Калі машыне пятнаццаць, то час купіць новую. Не, можна яшчэ ездзіць і на старой, але пазней яе ўжо будзе збыць цяжка. Вось менавіта з гэтай нагоды я і апынуўся на сталічным аўтарынку «Малінаўка». Па аб'явах выбраць не ўдалося, а знаёмыя параілі заглянуць на «Малінаўку».

Ад чыгуначнага вакзала да аўтарынку даехаць проста — маршрутнае таксі даімчала за паўгадзіны. У дзевяць гадзін «Малінаўка» ўжо шумела. Убачыўшы такую колькасць аўтамашын, нечакана расхваляваўся — гэта тое ж самае, як у лесе натрапіць на грыбную мясціну.

Тысячы іншамарак стаялі радамі, а рэдкія пакупнікі хадзілі, прыглядаліся і мясілі набрынялы снег. Тут яго ніхто на гэты дзень не прыбраў і, напэўна, ўся надзея на хуткую вясну. А неўзабаве стала зразумела, што на рынку мне рабіць няма чаго, бо, каб нешта на «Малінаўцы» купіць, неабходна мець у кішэні хоць бы пяць тысяч долараў.

«Таёты», «Пежо», «Сітраены»... для тых, хто можа выкласці шэсць, восем... пятнаццаць тысяч баксаў. На ўвесь аўтарынак толькі тры машыны коштам ад 3 да 4 тыс. долараў. Прадаўцы звяртаюць увагу на кожнага, хто прыпыняецца каля іх аўтамабіля. Мяне зацікавіла «Мазда» — прыпыніліся паглядзець на год выпуску, цану, а гаспадар адчыніў дзверцы і прапанаваў: «Пасядзіце за рулём. Кандыцыянер, электрапакет... усё для душы».

Свая старая машына — гэта быццам жонка, з якой ты пражыў доўга і ведаеш пра яе ўсё. Ёсць нейкія праблемы, нюансы, але ты ў курсе іх і таму спакойны. А тут сеў у «Мазду» і не ведаеш, за што ўзяцца, на якую кнопку націснуць.

— Павярніце ключ... паслухайце, як працуе, — кажа прадавец.

А ты хвалюешся і баішся: а раптам павернеш ключ і машына тарганецца ці яшчэ нешта выкіне.

Ясна, што «Мазда» — аўтамабіль шыкоўны, але ён не па табе. А прадавец спадзяецца: «Калі ходзіць тут, то, напэўна, грошы мае».

Але сталічны аўтарынак расчараваў не толькі мяне. Ад «Малінаўкі» ад'язджаў у «Газелі» з мужчынамі, якія, як і я, кінуліся шукаць сваю радасць у Ждановічах. Маўляў, там аўтарынак большы і выбар танных іншамарак вялікі. І гэта праўда. Уважліва агледзець увесь рынак даволі складана. Тут прасцей абмежаваць выбар машыны нейкай адной фірмы, напрыклад, «Форд» і засяродзіць увагу, напрыклад, на кожнай дзесятай. І то часу не хопіць: пасля 14 гадзін аўтамашыны пачынаюць паступова пакідаць рынак.

Адным словам, сітуацыя такая. У Ждановічах, у асноўным, можна купіць 8 —10-гадовую іншамарку да пяці тысяч долараў, а на сталічным аўтарынку, як гаварылася вышэй, такой цаны, можна сказаць, што і няма. Самая танная аўтамашына ў Ждановічах каштавала крыху больш за 2 тысячы долараў, але па такой цане іх было ўсяго некалькі штук. Праўда, і ўзрост яны мелі салідны — за пятнаццаць гадоў. А што датычыцца дарагіх іншамарак, то і іх тут таксама «гаць гаці».

Адзін прадавец з «Малінаўкі» кінуў: «А ў Ждановічах усе машыны — шрот». Гэта значыць — гнілыя і дзіравыя. Магчыма, ёсць і такія, але выбар агромністы і ніхто не прымушае ржавую купляць. Галоўнае, што канкурэнцыя ідзе не паміж пакупнікамі, а гаспадарамі аўтамашын. Безумоўна, яшчэ не самы сезон попыту на аўтамабілі і таму пакупнікоў не так і многа.

Купіць машыну за напісаную на паперцы цану не трэба спяшацца. Цана завышана і калі патаргавацца, то можна скінуць нават некалькі сотняў.

Сёння на аўтарынках найбольш нямецкіх і французскіх аўтамабіляў, але японскіх і карэйскіх таксама хапае.

А што датычыцца майго выбару, то тут усё атрымалася проста. Напачатку «Форд» я купляць не збіраўся, хацелася набыць недарагі «Хундай» ці «Фіат», але калі ўбачыў «Форд»-універсал і іх колькасць на рынку, то спыніўся на ім — ёсць з чаго выбіраць. Гадзіны з тры патраціў, каб абабегчы ўвесь рынак і выбраў з тых аўтамашын шэсць, якія падыходзілі па цане, году выпуску і «накручаных» кіламетрах.

Па цане вялікай разбежкі не было, прыкладна ад 3,5 тысячы долараў і вышэй, год выпуску таксама амаль адзін — 1997—1998, таму і давялося найперш звярнуць увагу на прабег. А ён хістаўся ў межах 140—170 тысяч кіламетраў. На маю думку — мнагавата. А калі знайшоў адзіны «Форд» з прабегам 94 тысячы, то і спыніўся на ім. Тут узнікне пытанне: а ці не адкруцілі тыя кіламетры? Такая пагроза, сапраўды, існуе. Але стан машыны быццам бы не гаварыў, што на ёй праехалі 194 тысячы. Ва ўсякім разе для аўтамабіля вялікае значэнне мае не толькі ўзрост, але і прабег. Праўда, многае тут залежыць і ад маркі аўтамашыны, хто на ёй ездзіў і па якіх дарогах.

Многа іншамарак прадаюць з Гродзенскай вобласці: Ашмян, Смаргоні, Гродна і інш., а таксама з прыгранічных з Літвой раёнаў. Што датычыцца мінчан, то іх на аўтарынках найбольш. Гандаль патрыманымі аўтамашынамі дае сёння работу многім.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Футбол

Кубак заваявала «Тарпеда»

У нядзелю ў мінскім футбольным манежы завяршыўся III Міжнародны турнір на прызы УПП «Дарыда» і газеты «Звязда». У фінальным матчы за кубак змагаліся лепшыя каманды груп «А» і «Б» — «Дарыда» (Мінскі раён) і «Тарпеда» (Жодзіна), якія адпаведна набралі 6 і 4 ачкі. На шляху да галоўнай сустрэчы спаборніцтваў «мінеральная» дружына перамагла сталічную «Зорку-БДУ» (2:0) і «Рыгу» (4:0), а аўтазаводцы выйгралі ў бабруйскай «Белшыны» (3:1) і ўнічыю згулялі з навапалацкім «Нафтанам» (0:0). І ўсё ж у фінале больш упэўнена выглядалі не гаспадары турніру, а госці, атака якіх была больш вострай. Магчыма, паўплывала адсутнасць на трэнерскім месцы галоўнага настаўніка Анатоля Байдачнага, які ў гэты час прысутнічаў на выканкаме асацыяцыі «БФФ» і таму спазніўся на фінал. Тарпедаўцы забілі па мячу ў вароты «Дарыды» ў першым і ў другім таймах (Клімовіч на 3-й хвіліне і Зуеў на 55-й) з лікам 2:0 заваявалі ганаровы трафей. Цікава, што кубак «Дарыды» ніколі не даставаўся гаспадарам: раней яго ўладальнікамі былі БАТЭ і «Смаргонь».

Трэцяе месца на сёлетнім турніры занялі навапалацкі «Нафтан», які адабраў бронзавыя медалі ў меншай па рангу мінскай «Зоркі-БДУ» — 2:1. Такім чынам, «студэнты» апынуліся на чацвёртай пазіцыі, на пятай — «Белшына», шостая «Рыга». Сімвалічную зборную склалі ігракі, якіх прызналі лепшымі ў сваім амплуа: галкіпер «Тарпеда» Арцём Гамелька, абаронца «Нафтана» Віталь Рагожкін, паўабаронца «Белшыны» Валерый Жукоўскі, нападаючы «Дарыды» Уладзімір Макоўскі. Ён, дарэчы, таксама стаў лепшым бамбардзірам (забіў 4 галы). Спадзяемся, што «Кубак Дарыды» захавае сваю прапіску ў футбольным календары, і з кожным годам колькасць моцных каманд-удзельніц будзе павялічвацца.

Ірына ПРЫМАК.

Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.

Вострыя вуглы гульні з круглым мячом

У канцы мая гэтага года ў Цюрыху (Швейцарыя) адбудзецца 57-ы кангрэс ФІФА, дзе будзе выбраны прэзідэнт сусветнай футбольнай федэрацыі. Дзеючы галоўны футбольны бос Йозэф Блатэр плануе балатавацца на трэці тэрмін і 16 сакавіка наведае Мінск. Незадоўга да яго візіту, у мінулую нядзелю, у асацыяцыі «Беларуская федэрацыя футбола» прайшла справаздачна-выбарная канферэнцыя, дзе ў другі раз на чатырохгадовы тэрмін старшынёй асацыяцыі «БФФ» выбраны кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Генадзь Нявыглас. За яго кандыдатуру прагаласавалі ўсе дэлегаты (на форуме прысутнічала 82 чалавекі, 93 % ад поўнага саставу запрошаных). Намеснікамі старшыні БФФ выбраны былы першы намеснік Міхаіл Вергеенка, кіраўнік міні-футбольнага падраздзялення Сяргей Куніца, кіраўнік Віцебскай абласной федэрацыі футбола Пётр Южык, а непасрэдна першым намеснікам стаў Віктар Новікаў, які быў генеральным сакратаром пры экс-старшыні Беларускай федэрацыі футбола Рыгоры Федаравe. Дарэчы, на канферэнцыі прысутнічаў спецыяльны прадстаўнік прэзідэнта ФІФА Марыус Лефкарыціс, член выканкама УЕФА.

Паводле слоў Генадзя Нявыгласа, з 2003 па 2006 год было зроблена нямала для развіцця беларускага футбола:

— Тэрмін з 2003 да 2006 года я б назваў этапам мадэрнізацыі і стварэння сучаснай матэрыяльна-тэхнічнай базы, без якой нельга рухацца далей, — адзначыў у сваім выступленні Генадзь Мікалаевіч. — Станоўчая дынаміка ёсць. Колькасць стадыёнаў еўрапейскага ўзроўню ў нашай краіне павялічылася з 4 да 12. Пабудавана 7 паўнафарматных палёў, з іх 3 з падагрэвам (да 2009 года павінны быць усе з падагрэвам). У Мінску з'явіўся Дом футбола — гэта не толькі штаб Беларускай федэрацыі, але і сучасны вучэбна-метадычны цэнтр. Мы прынялі доўгатэрміновую праграму развіцця дзіцяча-юнацкага футбола (у рэгулярных рэспубліканскіх спаборніцтвах удзельнічае звыш 80 дзіцячых каманд), удалося атрымаць звыш 1 мільёна долараў спонсарскіх сродкаў, заключыць кантракт аб супрацоўніцтве з сусветным лідарам у вытворчасці спартыўнай вопраткі і абутку фірмай «Puma». Сярод дасягненняў беларускага футбола — выхад маладзёжнай зборнай у фінальную частку чэмпіянату Еўропы-2004, поспехі на міжнародных спаборніцтвах нашых юнацкіх і юніёрскіх каманд, у прыватнасці, сенсацыйная перамога беларускай зборнай на ганаровым турніры памяці Валянціна Гранаткіна ў Маскве. У снежні 2005 года, — падкрэсліў Генадзь Нявыглас, — нам даверылі правядзенне фінальнай часткі турніру-2009 для жаночых каманд дзяўчат ва ўзросце не больш за 19 гадоў, і развіццё жаночага футбола ў нашай краіне я б назваў перспектыўным.

Генадзь Мікалаевіч казаў не толькі аб станоўчым, але і закрануў адмоўныя моманты ў дзейнасці федэрацыі. Напрыклад, раскрытыкаваў працу апарату БФФ і сваіх намеснікаў Міхаіла Вергеенка і Віктара Шукана, якія адказвалі за вучобу і перападрыхтоўку трэнерскіх кадраў, выказаў прэтэнзіі ў адрас судзейскага і інспекцыйнага камітэта, зрабіў заўвагу і кіраўніцтву некаторых беларускіх клубаў, якія спадзяюцца толькі на ўказ Прэзідэнта аб дадатковых мерах дзяржаўнай падтрымкі футбольных клубаў, а самастойна не клапоцяцца аб пошуку дадатковых сродкаў фінансавання: «З-за адсутнасці добрых футбольных менеджараў, — заўважыў Генадзь Нявыглас, — рынкавыя адносіны ўваходзяць у наш клубны футбол марудным тэмпамі. Неабходна, каб у клубным бюджэце былі не толькі дзяржаўныя сродкі, але і ўласныя рэзервы, а то атрымліваецца, што некаторыя клубы жывуць цяперашнім днём і не думаюць аб далейшым развіцці сваёй інфраструктуры». У якасці станоўчых прыкладаў былі названы барысаўскі БАТЭ, мінскія «Дынама» і МТЗ-РІПА.

На выканкаме асацыяцыі «БФФ» з крытычнай заявай у адрас беларускага футбола выступіў і міністр спорту і турызму Беларусі Аляксандр Грыгараў:

— З улікам дзяржаўнай падтрымкі наша федэрацыя павінна выглядаць на міжнароднай арэне горш, чым нашы валейбалісты і баскетбалісты, якія прабіліся ў фіналы сваіх чэмпіянатаў Еўропы-2007. У нашых клубах нездавальняюча выкарыстоўваюць сучасныя тэхналогіі і методыкі падрыхтоўкі высакакласных футбалістаў: ніводны з беларускіх клубаў не змог прайсці далей другога кваліфікацыйнага раўнда Кубка Інтэртота, не гаворачы ўжо аб выхадзе ў групавую стадыю Лігі чэмпіянаў і Кубка УЕФА. Наведванне футбольных матчаў вышэйшай лігі, — заўважыў міністр, — не перавышае двух тысяч гледачоў, што нямногім больш, чым на першынствах па іншых гульнявых відах спорту ў памяшканнях. Нам трэба прымаць эфектыўныя меры, якія перашкодзяць адтоку таленавітых і перспектыўных футбалістаў у замежныя клубы, пазбавіцца ад шабашнікаў, якія прыязджаюць у Беларусь толькі, каб падзарабіць,» — заключыў Аляксандр Грыгараў.

Ірына ПРЫМАК.

Простыя рэчы

У нас пра гэту простую рэч кажуць так, але, відаць, літаратурна правільна будзе — бервяно, а раней існавала і назва бярво, было яшчэ берва. А пра ствол дрэва, што па руску, беларусы гаварылі — бермішча, бермяно, галамень.

Пачну з таго, што многім маладым чытачам, магчыма, і невядомае. Суботнікі існуюць і ў нашым цяперашнім жыцці. Патрэбная справа хоць бы для таго, каб ачысціць тэрыторыю там, дзе ты жывеш, адпачываеш. Але ж раней яны называліся так: ленінскі камуністычны суботнік. Некалі, на зары існавання Савецкай краіны ў Крамлі быў арганізаваны першы суботнік. У ім прыняў удзел і Уладзімір Ульянаў-Ленін, правадыр новай дзяржавы. Дакладна ў свой час сцвярджалася, што на гэтым суботніку ён нёс бервяно. Факт сам па сабе малазначны. Але ў пазнейшыя савецкія часы з'явілася столькі ўспамінаў пра гэта, так што атрымлівалася: несці гэта бервяно правадыру дапамагала ледзь не сотня чалавек. Ну, гэта даўняе і ўжо не зусім наша бервяно.

А вось для беларуса з гэтым словам было звязана і да сёння звязана вельмі многае. Найперш, лясістая краіна. І жыллё наша, хата, менавіта з бярвення. І шмат стагоддзяў таму, і сёння высечка, тралёўка і продаж лесу, бярвенняў было адным з важных заняткаў беларусаў.

У пачатку ХХ стагоддзя Аркадзь Смоліч так апісваў гэты від працы.

«Галоўная работа ў лесе — гэта павал лесу і дастаўка яго на рум. Румам называецца бераг сплаўнае ракі, на які звозіцца дрэва з акалічных лясоў. Тут купец прымае дрэва. Павал і возка бёрнаў ідзе ўвосень і праз усю зіму. Вясною, як толькі рушаць рэкі, дрэва сплаўляюць — па малых рэчках россыпам, г.зн. асобнымі калодамі, па вялікіх рэках — плытамі. Россыпам дрэва ідзе аж да вялікіх рэк. Там яго ловяць і вяжуць у плыты. У плыце бывае па 300—500 калод, у залежнасці ад вады. Калі вада глыбокая — кладуць больш. Плыт сядзіць у вадзе не больш, як на аршын, а над вадою высунуты на вяршок. З 10—20 плытоў складаецца сотня, або гонка. Пры кожнай гонцы ёсць цэлая грамада плытнікаў. На чале іх знаходзіцца дубавік, або рэтман, які загадвае сплавам. Для плытнікаў на адным з плытоў ёсць хатка з печкай, дзе яны сабе вараць есці».

Як бачым, Смоліч выкарыстоўвае не слова бервяно, а слова калода. Яно ўжываецца і цяпер, але больш датычыцца кароткіх, тоўстых бярвенняў. На зусім кароткай калодзе можна шчапаць дровы, секчы мяса, нешта сагнуць ці параўняць. Для гэтай рэчы выкарыстоўваюць яшчэ і назву калодка. Ёсць і прымаўка — цераз пень калоду. З вясковага ляснога жыцця, пра нядбайную працу. А калодай называюць яшчэ ж і вулей для пчол, праўда, цяпер такі вулей убачыць цяжкавата.

У Бядулі знаходзім: «Мой бацька і дзядзька Язэп наняліся зваліць у гаі пару дзесяткаў дубоў і парэзаць на кароткія калодкі для клёпак». Прачытаў напісанае і задумаўся. Недзе ж, недзе чытаў пра дубы і бёрны з іх. Успомніў. У «Поднятой целине» Шолахава. Прабачце яшчэ за адну цытату, але працытую. Якаў Лукіч, калгасны загадчык гаспадаркі, прыехаў у дуброву выбіраць для калгаса лес.

«Зацясаў штук шэсць дубоў, падышоў да чарговага...

Зрабіў зацёс, надпісаў на вызваленай ад кары бакавіне чарнільным алоўкам «Г.К.» і, адкінуўшы нагою сырыя... шчэпкі, сеў пакурыць. «Колькі гадоў жыў ты, браток! Ніхто над табою не меў улады, і вось падышоў час паміраць. Зваляць цябе, абскубуць, адсякуць сякерамі тваю красу — галіны і атожылкі, і павязуць да сажалкі, паляй зарыюць на месцы става... — думаў Якаў Лукіч, знізу ўверх паглядваючы на шаты верхаліны дуба. — І будзеш ты гнісці ў калгаснай сажалцы, пакуль не сапрэеш. А потым узлымной вадой вясною зацягне цябе куды-небудзь у канец балкі, — і ўсё табе, канец!».

Ад гэтых думак Якаў Лукіч раптам балюча адчуў незразумелую самоту і трывогу. Яму стала не па сабе...

«Жыві! Расці! Красуйся!...»

Ён мітусліва ўскочыў, набраў у жменю глiністай гразі, клапатліва замазаў ёю зацёс».

Любое бервяно, перад тым, каб стаць яму такім, спачатку бывае дрэвам. У беларуса гэта не толькі жыллё, але і самая неабходная рэч — дровы. У апошні час торфабрыкет падаражэў, яго калі і купляюць, то стараюцца выкарыстоўваць ашчадна, толькі ў самыя моцныя маразы. А вось дровы — гэта калі ласка. Дарэчы, многім пастаўчанам вельмі дапамагае прадпрымальнік Бабічаў, які кіруе вялікім мэблевым прадпрыемствам. Ён па таннай цане прадае адыходы свайго прадпрыемства. Прычым з дастаўкай яго ж транспартам. І асабліва пенсіянеры гэтым вельмі задаволены. Пад'ехала машына, выгрузіла ў дварышча абрэзкі, якія ні рэзаць, ні шчапаць не трэба — насі паціхеньку.

І ўсё-такі ёсць своеасаблівае задавальненне ў нарыхтоўцы дроў непасрэдна ў лесе. Бывае гэта, як правіла, у зімовы час ці восенню. Але па халадку, ужо без камароў. Колькі разоў прымаў удзел у такіх нарыхтоўках — не пералічыць. Даводзілася і двуручнай пілой пілаваць. Але ўсё-такі цяпер у асноўным бензапілы нямецкай, шведскай вытворчасці. З імі, прызнаюся, не працаваў — не спецыяліст. І вось валіцца з караня бярэзіна ці альшына. Бярэш у рукі сякеру і з прыгожага, заінелага дрэва робіш самае звычайнае бервяно. Тут таксама патрэбен пэўны спрыт і асцярога. Сякера можа адскочыць ад сука, а можа і па назе слізгануць. Але бярно гатовае. Спецыяліст крыжуе яго на меншыя памеры, такія, якіх памераў у вас транспарт. Вынесці бярно да гэтага транспарту — таксама работа. Бывае, што і за некалькі дзесяткаў метраў. Калі яно не надта тоўстае — узвальваеш на плячо адзін. Калі тоўстае, бярэшся ўдвух, а то і ўтрох. І гэта ўсё бывае па глыбокім снезе. Праца, як кажуць, пад потам. Затое, калі машына ці трактар загружаныя, ляснік праверыў выдзеленую дзялянку, падпісаў дакументы, тут пачынаецца прыемнае. На пень трэба абавязкова паставіць пляшку. Прычым закуску далікатную браць у лес неяк і нязвычна, нясмачна яна там глядзіцца, паляжаўшы на марозе. А вось кавалак сала, ды яшчэ густа пасыпаны перцам, салёны агурок, жытні хлеб, які не рэжацца нажом, а проста адломваецца, колькі каму хочацца, — гэта выклікае сліну нават пры напісанні цяпер радкоў. Ну, а як бервяно ператварыць у паліва, — гэта ўжо праблема тэхнічная і малапрываблівая. А вось паездку ў лес запамінаеш надоўга. Ды і цэлы тыдзень пасля гэтага дыхаецца неяк інакш.

Бервяно, калода. У калоды ёсць яшчэ адно значэнне. Той, хто аматар картачных гульняў, добра гэта ведае. Ёсць і яшчэ адно. Нашы продкі (тады, відаць, і дрэвы былі таўсцейшыя) для нябожчыка з такіх тоўстых дрэў выдзёўбвалі калоды-труны. Цяпер ці ёсць такое дзе. Але гэта тэма сумнаватая. Відаць, патрэбна заканчваць размову пра простую рэч. І пажадаем усім, каб не было так, як кажацца ў прымаўцы. Будзем не заўважаць у чужым воку парушынку, ведаць, што ў сваім можа быць бервяно.

Алесь КАСЦЕНЬ.
Віцебская вобласць.

БЯРНО

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У Мінскім агенцтве па рэгістрацыі нерухомай маёмасці і зямельным кадастры пачала работу гарачая лінія

На сайце агенцтва (http://mga.by) кожную першую і трэцюю пятніцу месяца з 9.00 да 13.00 спецыялісты прадпрыемства адкажуць на пытанні, якія цікавяць гараджан. Пытанні можна таксама задаваць пры дапамозе інтэрнэт-пэйджара ICQ або адправіўшы электроннае пісьмо на адрас: hotline@mga.by

Пацвярджэнне запісу будзе выслана адміністратарам на названы электронны адрас. Папярэдне можна таксама запісацца на прыём па тэлефоне 284-31-23 і ў акне № 9 па зав. Вайсковаму, 15.

БЕЛТА.

Спорт-тайм

Легкаатлеты сабралі ўвесь камплект медалёў

Бліскуча выступілі беларускія легкаатлеты на чэмпіянаце Еўропы ў памяшканнях, які прымаў англійскі Бірмінгем. «Золата» ў эстафеце 4x400 у скарбонку нашай зборнай паклалі Юльяна Юшчанка, Ірына Хлюстава, Святлана і Ілона Усовіч. На рахунку апошняй, дарэчы, яшчэ і «срэбра» ў бегу на 400 метраў. Сярэбраным прызёрам чэмпіянату стаў і наш штурхальнік ядра Павел Лыжын. Беларус Андрэй Краўчанка здабыў «бронзу» ў легкаатлетычным мнагабор'і. Паводле слоў галоўнага трэнера каманды Анатоля Бадуева, яго падначаленыя перавыканалі першапачатковыя задачы на гэтым першынстве.

Залаты кій Алены Бунас

Беларуска Алена Бунас стала пераможцай другога этапа Кубка Еўропы па більярдным спорце ў разрадзе «Піраміда». На турніры ў расійскім Валгаградзе наша спартсменка выйграла ў фінале ў украінкі Алены Русаковай — 5:2. Наступны этап Кубка Еўропы адбудзецца ў верасні ва ўкраінскай Адэсе, а бліжэйшыя буйныя спаборніцтвы — розыгрыш каманднага Кубка свету. Ён пройдзе ў расійскім Калінінградзе з 22 па 25 сакавіка.

Фонд «Минскоблгосимущество»

12 апреля 2007 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул.Чкалова, 5 проводит открытый аукцион по продаже объекта республиканской собственности, расположенного по ул. Стахановская, 221 в г. Вилейке Минской области, находящегося в хозяйственном ведении дочернего унитарного предприятия «Автобусный парк № 5» республиканского автотранспортного унитарного предприятия «Минскоблавтотранс».

На аукционные торги выставляется лот:

Здание общей площадью 3187,9 кв. метра (профилакторий) одноэтажное, фундамент бутовый, стены и перегородки кирпичные, перекрытия совмещенные, крыша металлическая, полы цементные. Имеются электроосвещение, инженерные коммуникации. Год ввода в эксплуатацию — 1968-й.

Объект расположен на земельном участке общей площадью 9,5079 га, переданном в пользование ДУП «Автобусный парк № 5» РУП «Миноблавтотранс», согласно решению Вилейского районного исполкома от 22.09.2005 г. № 898.

Победителю аукциона земельный участок будет предоставлен в установленном законодательством порядке.

Объект продается без условий.

Начальная цена продажи — 516407,955 тыс. рублей.

Сумма задатка — 5000,0 тыс. рублей.

Победитель обязан:

1. Подписать договор купли-продажи объекта в течение 10 календарных дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

2. Произвести оплату объекта в течение 30 календарных дней с момента подписания договора купли-продажи разовым платежом.

Все расчеты по сумме задатка производятся путем перечисления их на расчетный счет фонда «Минскоблгосимущество» № 3632900000952 в ОПЕРУ АСБ «Беларусбанк» в г. Минске, код 795 ул. Мясникова, 32, УНН 100128686.

Заявки принимаются до 15.00 11 апреля 2007 года.

По вопросам подготовки и проведения аукциона обращаться: .

г. Минск, ул. Чкалова, 5, комн. 329, тел.: 224-57-09, 8(01771) 5-51-03, 5-47-02.

ЕЎРОПА НЯЎХІЛЬНА СТАРЭЕ

У 2050 годзе на адно дзіця будуць прыходзіцца два пажылыя чалавекі

Аб гэтым гаворыцца ў новым дакладзе ААН «Маніторынг сусветнага насельніцтва з упорам на змяненне ўзроставых структур насельніцтва і яго наступствы для развіцця». Ён будзе прадстаўлены на разгляд удзельнікаў сесіі Камісіі па народанасельніцтву і развіццю. Насельніцтва планеты сутыкнулася з беспрэцэдэнтнымі дэмаграфічнымі змяненнямі. Амаль усе краіны свету ўступілі ў пераходны дэмаграфічны працэс, а Японія і Еўропа ўжо дасягнулі апошняга этапу. На еўрапейскім кантыненце насельніцтва з'яўляецца найбольш старым, і яно будзе заставацца такім у агляднай будучыні, гаворыцца ў дакладзе.

Эксперты ААН у дэмаграфічным працэсе вылучаюць тры этапы. Першы пачынаецца са зніжэння смяротнасці дзяцей. У выніку паскараюцца тэмпы росту колькасці насельніцтва і долі дзяцей у яго складзе, што вядзе да яго амаладжэння. На другім этапе нараджальнасць пачынае зніжацца і павялічваецца доля дарослага насельніцтва і пажылых людзей. На трэцім этапе ў выніку доўгачасовага зніжэння і нараджальнасці, і смяротнасці павялічваецца толькі доля пажылых людзей.

Эксперты ААН падкрэсліваюць, што Японія і большасць краін Еўропы ўступаюць у трэці этап пераходнага працэсу і іх насельніцтва — старэйшае ў свеце. Аўстралія, Канада, Новая Зеландыя і ЗША таксама знаходзяцца па парозе трэцяга этапу пераходнага працэсу, але з-за таго, што нараджальнасць у гэтых краінах не дасягнула такога нізкага ўзроўню, як у Еўропе, працэс старэння іх насельніцтва працякае больш марудна.

Большасць краін Азіі, а таксама Лацінскай Амерыкі і Карыбскага басейна знаходзяцца на другім этапе пераходнага працэсу, і ў іх ёсць яшчэ час скарыстацца яго дабротамі. Краіны ж Афрыкі ўсё яшчэ на першым этапе, і насельніцтва там пакуль маладое.

Згодна з дакладам, у 2007 годзе 28 працэнтаў з 6,6 мільярда людзей, што жывуць на Зямлі, складаюць дзеці, 18 працэнтаў — моладзь, 44 працэнты — асобы асноўнага працаздольнага ўзросту і 10 працэнтаў — пажылыя людзі. У развітых краінах склад насельніцтва значна адрозніваецца ад сярэдніх сусветных паказчыкаў. У іх пажылыя людзі складаюць 21 працэнт, а дзеці — 17 працэнтаў.

Леанід ТУГАРЫН.

КОЛЕР МАЁЙ БЕЛАРУСІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Я таксама не раз зведаў такія пачуцці. І сярод іншых згадак даволі часта ў памяці паўставалі палотны Леаніда Шчамялёва. Часам нават не нейкія канкрэтныя. Перад вачыма міжволі паўставаў найперш іхні непаўторны і ні на каго не падобны настрой, аўра, колеравая насычанасць. Я не раз задумваўся: а што ж гэта за колер, адкуль такая насычанасць, з чаго вырастае, чаму так хвалюе мяне, чаму не магу безуважна і безэмацыйна пазіраць на знаёмыя сюжэты з жыцця маіх суайчыннікаў, так выразна падсвечаныя талентам Леаніда Дзмітрыевіча?

І аднойчы нечакана прыйшло разуменне: дык гэта ж колер настальгіі. Настальгіі па родным, блізкім, што з часам змяняецца, набывае новыя рысы і абрысы, а то і знікае зусім. А хацелася, каб яно заставалася непаўторным і нязводным, бо ў сукупнасці складае тое, што завецца роднай зямлёй.

Тады я зразумеў, што шчамялёўскі колер — гэта колер маёй Беларусі. Валошкавай, ільняной, азёрнай, снежнай. Блакітнавокай ад рэк, азёраў, балот, стаўкоў, сажалак, копанак. Блакітнай ад валошак у пажаўцелых спелай збажыной палявых прасторах. Блакітнай ад ценяў і паўценяў у цяністых яловых лясах. Блакітнай ад лыжнымі паралелямі разлінаванай і звярынымі слядамі пазначанай белізны пульхнага снегу на ўзлесках. Блакітнай ад гушчыні някідкіх кветак лёну, які так дарэчы ў спрытных ды майстравітых руках ператвараўся ў апратку, настольнікі, уборы і ўпрыгожанні беларусаў.

Так нечакана і назаўсёды ў маім уяўленні паядналіся колеры Радзімы з колерамі мастака Леаніда Шчамялёва. Сёння я ўжо і не ўяўляю іншага (хай не крыўдуюць іншыя мастакі, чыя творчасць не менш адметная і таленавітая і якую я моцна шаную) спалучэння, іншай адметнасці, чым колеравая адметнасць твораў Шчамялёва і колеравая насычанасць паветра ў маёй Беларусі.

Гэта для мяне паядналася — як настальгія не адно па Радзіме, а па нечым спрадвечна чыстым і свежым, адметным і непаўторным, што хвалюе, супакойвае і дае спадзеў, што не знікне, не можа знікнуць гэта ні з гадамі, ні з уздзеяннем прагрэсу і чалавечай дзейнасці. Бо пакуль будзе жывіць нас блакіт паветра, мацаваць наш дух валошкавая сінява і разложыстае блакітнакветкавае хваляванне лёну, датуль будуць беларусы пачувацца беларусамі, датуль людзі далёкіх краін будуць пазнаваць маю Беларусь.

І за гэта дзякуй Леаніду Дзмітрыевічу, дзякуй ягонай нястомнай пастаяннасці і пастаяннай прывязанасці да гэтага і гэтакага колеру ў сваіх творах. Колеру, які стаў адметнай прыкметай не адно яго асабістай творчасці.

І яшчэ адна важная адметнасць. Таксама ўласна шчамялёўская. Адрознасць гэтая — коні на ягоных карцінах. Таксама невыпадкова, не часова і не мімаходзь, не столькі для антуражу, бо гэта не ягоная прыватная прыхамаць. Падаецца, што коні на карцінах Шчамялёва — неад'емная рыса беларускага пейзажу і нават, калі хочаце, беларускага ўкладу жыцця. Хіба ж не з даўным даўна жылі нашы продкі ў добрай спалучанасці з коньмі, з іхняй сілай і моцай, што лагодзіла душу, дапамагала пераносіць усе нягоды і няшчасці, нават ратавала ад бед.

А згадайма нашага непаўторна таленавітага Максіма Багдановіча з яго несмяротнымі словамі пра старадаўнюю літоўскую, то значыць беларускую пагоню, якая не давала спакою ніякім заваёўнікам, ніякай набрыдзі, што намагалася не адно зваяваць гэты народ, але і вынішчыць ягоную памяць, ягоную годнасць. І толькі ў ратавальнай, сумеснай з іншымі пагоні, у суладдзі з прыродным асяроддзем і тутэйшым жывёльным светам, што скрозь і заўсёды былі поруч і разам, насельнікі гэтай зямлі сталелі, станавіліся грамадзянамі сваёй краіны, яе гаспадарамі і шанавальнікамі.

І гэта таксама разам — коні на карцінах Леаніда Шчамялёва і маё ўяўленне пра мой край, маю зямлю, маю Беларусь.

Хай сабе ў кожнага будзе сваё, асабістае ўяўленне. Гэта нармальна, гэта звыкла, гэта апраўдана, як апраўдана сама разнастайнасць жывога жыцця. А гэта — маё ўспрыняцце, маё ўражанне. Яно падтрымлівае мяне, улагоджвае, супакойвае і дае надзею. І гэта — нямала...

Анатоль БУТЭВІЧ.

Разам з птушкамі

Пад знакам галасістага салаўя

Вядучыя эколагі і прыродазнаўцы ўжо традыцыйна штогод выбіраюць у Беларусі птушку года. Нацыянальная кампанія пад знакам той ці іншай птушкі ажыццяўляецца ў нашай краіне ўжо восьмы раз. У розныя гады птушкамі года былі: белы бусел, белая пліска, авальга, дамавы верабей, гарадская ластаўка, барадатая кугакаўка і летась — кнігаўка. Сёлета рашэннем Рэспубліканскага савета ГА «Ахова птушак Бацькаўшчыны» птушкай года быў выбраны салавей. Аб гэтай цікавай і галасістай маленькай птушачцы карэспандэнту «Звязды» расказаў спецыяліст па кампаніях і экалагічнай адукацыі грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» Руслан ШАЙКІН.

Арнітолагі выбралі салаўя птушкай года, бо яна даволі папулярная і вядомая сярод насельніцтва, мае паўсюдную распаўсюджанасць, нават у вялікіх гарадах яшчэ ёсць месцы, дзе жывуць салаўі. Але хапае ў гэтай птушкі і праблем, якія галоўным чынам звязаны з чалавекам...

У дзікай прыродзе салавей жыве ў вільготных лясах з густымі хмызнякамі. Вядома, што ён насяляе групы дрэў і кустоў на лугах і ў поймах рэк. Лічыцца, што ў населеных пунктах салавей селіцца ў старых парках і садах. Разам з тым у Мінску я шмат разоў чуў спевы салаўя ў прыватным сектары за мясакамбінатам па вуліцы Казінца, у кустоўі каля ракі Свіслач, на тэрыторыі ціхіх зялёных зон буйных медыцынскіх установаў або комплексаў, а таксама за агароджай закрытых дзіцячых садкоў або школ, якія добра ахоўваюцца. Салаўі не любяць месцы, дзе гуляюць людзі з сабакамі або бадзяюцца каты.

Справа ў тым, што гняздо салавей звычайна робіць на зямлі пад густым кустом, часам у сярэдзіне куста, якое заўсёды добра замаскіравана, рэдка — на сухіх галінках на вышыні да 1,5 метра над зямлёй.

Першымі ўвесну на разведку ў Беларусь прылятаюць самцы ў канцы красавіка—пачатку мая. Яны шукаюць лепшае месца з будучай «хаткай» і адразу пачынаюць співаць. Сваімі чароўнымі спевамі самцы прываблiваюць сяброўак і апавяшчаюць другіх салаўёў, што ўтульнае месца пад чаромхай ужо занятае. Вядома, што ў крылатым асяроддзі спяваюць выключна самцы. Песня складаецца з асобных завершаных куплетаў, якія завуцца каленамі. Гэтых кален можа быць больш за 10, і па іх колькасці прыхільнікі салаўёў вылучаюць лепшых спевакоў. Сапраўды ўражвае манера выканання гэтых шыкоўных вакалістаў. Ціхія гукі змяняюцца моцнымі, вясёлыя — сумнымі. Маладыя салаўі вучацца майстэрству ў сталых, пераймаючы іх спевы. Недзе каля 100 гадоў таму на тэрыторыі Расіі і ў краінах Заходняй Еўропы існавалі цэлыя традыцыі па вылоўліванню і ўтрыманню салаўёў у хатніх умовах. Сёння гэтыя традыцыі страчаны на тэрыторыі Беларусі назаўсёды.

У Беларусі шырока распаўсюджаны звычайны на гнездаванні пералётны і транзітны мігрыруючы від — усходні салавей. Гэта птушачка даволі маленькая, крыху большая за вераб'я. Харчуецца салавей і выкормлівае птушанят дробнымі насякомымі, вусенямі, слімакамі і іншымі бесхрыбетнымі жывёламі. Звычайна збірае корм на зямлі, дзе спрытна бегае пад кустамі.

У чашападобным гняздоўі бывае 4—5 яек, якія маюць афарбоўку ад цёмна-аліўкавага да зялёна-кававага колеру. Жывуць салаўі выключна парамі і прытрымліваюцца сваіх сем'яў на працягу мінімум некалькіх гадоў.

«Муж з жонкай» гэтай сям'і выглядаюць аднолькава і адрозніць іх можна толькі, калі самец спявае. Галасістыя маленькія спевакі не лічацца доўгажыхарамі, але бываюць выпадкі, калі ўзрост іх дасягае 7—8 гадоў. У летні сезон у Беларусі налічваецца каля 160 тысяч пар салаўёў.

Сёння ні ў адной краіне свету на салаўёў, як на дзіч, ужо не палююць, нават у Паўднёва-Ўсходняй Афрыцы, дзе гэтыя вакалісты зімуюць. Аднак...

Калісьці, у старажытныя часы, у Італіі і Іспаніі існавала самая вытанчаная страва для каралеўскіх асобаў, якая гатавалася з языкоў салаўёў.

Зараз большасць непрыемнасцяў салаўям дастаўляюць наземныя драпежнікі, а ў гарадах — суцэльнае, часам бяздумнае добраўпарадкаванне ўсіх прыродных куточкаў, выкошванне не вельмі прыгожых траў, высяканне хмызнякоў, татальнае прыбіранне апалага лісця. Гэтыя меры не паляпшаюць знешняе асяроддзе, а знішчаюць месцы пражывання дробных птушак, якія будуюць гнёзды на зямлі або ў кустах. Гэтая знешне непрыкметная птушачка, якая мае бурую афарбоўку з рыжаватым хвастом, спявае звычайна на змярканні і ўначы.

Паводле слоў Руслана Шайкіна, сёлета спецыяльныя службы Нацыянальнага банка краіны збіраюцца выпусціць у свет памятную манету, прысвечаную птушцы года — салаўю.

Сяргей КУРКАЧ.

Настоящим уведомляем, что годовое собрание акционеров ОАО «Пивзавод Оливария» состоится 26 марта 2007 года в 14.00 в конференц-зале ОАО «Пивзавод Оливария» по адресу: город Минск, проспект Машерова, дом 19.

Форма проведения собрания акционеров — очное.

Регистрация акционеров для участия в годовом собрании ОАО «Пивзавод Оливария» будет осуществляться **26 марта 2007 года с 12.50 до 13.50 в помещении конференц-зала ОАО «Пивзавод Оливария» по адресу: г. Минск, проспект Машерова, дом 19.**

Повестка дня годового собрания акционеров:

1) Утверждение итогов финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2006 год.

2) Отчет наблюдательного совета о работе в 2006 году.

3) Отчет ревизионной комиссии о работе в 2006 году. Утверждение заключения ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2006 год.

4) Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков ОАО «Пивзавод Оливария» за 2006 год.

5) Утверждение результатов распределения прибыли и убытков Общества, выплаты дивидендов по итогам работы за 2006 год.

6) Основные направления использования чистой прибыли Общества в 2007 году.

7) Внесение изменений в Устав Общества.

8) Избрание членов наблюдательного совета.

9) Избрание членов ревизионной комиссии Общества.

10) Утверждение размера вознаграждений членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.

11) О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.

Список лиц, имеющих право на участие в годовом собрании акционеров ОАО «Пивзавод Оливария» 26 марта 2007 года, составлен на основании реестра акционеров ОАО «Пивзавод Оливария» по состоянию на 05 марта 2007 года.

Материалы к годовому собранию акционеров ОАО «Пивзавод Оливария» от 26 марта 2007 года будут представлены для ознакомления акционерам с 20 марта 2007 года на информационном стенде в административном здании ОАО «Пивзавод Оливария» по адресу: г. Минск, проспект Машерова, дом 19.

При себе необходимо иметь паспорт или документ, подтверждающий полномочия на участие в собрании (доверенность).

Са святам 8 САКАВІКА віншуем любую матулю і жонку **Зою Бранiславаўну СЕРГІЕВІЧ**, сястрычку і дачку Кацярыну, дарагіх бабуль Соф'ю і Ядвігу. Зычым шчасця, усмешак і радасці ў кожнай хвіліне жыцця.

Муж Уладзімір і дачка Таццяна, *г. Маладзечна.*

Прашу слова

МОВА — ПРАДМЕТ ДЗЯРЖАВАТВОРЧЫ

Навуковая грамадскасць нашай суверэннай дзяржавы зноў устурбавана: распрацоўшчыкі новага варыянта агульнаадукацыйнага Стандарта для ВНУ выключылі з яго раздзела «Сацыяльна-гуманітарныя дысцыпліны», абавязковага для выкладання ва ўсіх ВНУ, курс «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Кажу «зноў», бо ў самым канцы XX— пачатку XXI ст. гэтаксама нечакана-ціха са Стандарта зніклі такія прадметы гуманітарнага цыкла, як «Беларусазнаўства», «Гісторыя і тэорыя сусветнай культуры», «Беларуская мова». Пры гэтым нават не была прынятая пад увагу тая акалічнасць, што па гэтых прадметах, якія ў пачатку 1990-х гг. лагічна замянілі «Гісторыю КПСС», «Дыялектычны матэрыялізм», «Гістарычны матэрыялізм», «Навуковы камунізм» і іншыя чыста ідэалагічныя прадметы, былі створаны (і зацверджаны Міністэрствам асветы) спецыяльныя праграмы, вучэбныя дапаможнікі, дзейнічалі ў ВНУ асобныя кафедры і г.д. Праўда, «Гісторыя і тэорыя сусветнай культуры», куды арганічна ўключалася і гісторыя культуры Беларусі, тады была заменена агульнафіласофскай дысцыплінай «Культуралогія» (якая, дарэчы, у цяперашнім Стандарце пераведзена ў курсы па выбару). «Беларусазнаўства» ж знікла ўвогуле. Што да прадмета «Беларуская мова», то яго замянілі невялікім па колькасці гадзін курсам «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Цяпер, як бачым, знік і гэты прадмет, яму не знайшлося месца нават у пераліку курсаў па выбару.

Хацелася б звярнуць увагу на тое, што ўсе вышэйпералічаныя прадметы, паступова выключаныя са Стандарта, выконвалі, апрача ўсяго іншага, нацыятворчую, а таму — і дзяржаватворчую функцыю. Яны фармавалі ў маладога пакалення любоў да Бацькаўшчыны, яе гістарычнага мінулага і сучаснага, прывівалі пашану да стваральнай працы і баявых подзвігаў продкаў, урэшце — выхоўвалі патрыятызм, нацыянальную гордасць за сваю культурную спадчыну. Гэтую ж функцыю да апошняга часу выконваў, побач з «Гісторыяй Беларусі» і «Ідэалогіяй Беларускай дзяржавы», і абавязковы курс «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Бо мова — гэта не толькі сродак зносінаў. Гэта і своеасаблівая душа народа, адзін з важнейшых яго дзяржаўных сімвалаў. У ёй папсвойму акумуляваны гісторыя, культура, прырода, менталітэт нацыі, яе сувязі з іншымі этнасамі і г.д. Сёння, калі вуснамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнкі выразна заяўлена, што незалежнасць нашай краіны — гэта «самая вялікая заваёва за апошнія гады», у агульнаадукацыйным Стандарце асабліва ўзрастае роля дзяржаватворчых прадметаў, сярод якіх адно з першых месцаў займае курс беларускай мовы — мовы тытульнай нацыі, дзяржаўнай мовы РБ. Проста дзіўна, што распрацоўшчыкі Стандарта гэтага не ўлічваюць.

Увогуле, у той час, як, напрыклад, у брацкай нам Расіі звяртаецца вялікая ўвага на дзяржаўную рускую мову (скажам, 2007 год аб'яўлены годам рускай мовы), у апошнія гады Міністэрствам адукацыі РБ прыняты асобныя пастановы, скіраваныя, мякка кажучы, не на карысць дзяржаўнай беларускай мовы: у агульнаадукацыйных школах значна зменшана колькасць гадзін на яе вывучэнне, адменена выпускное сачыненне па беларускай літаратуры, што пісалася, натуральна, на беларускай мове, гісторыю і геаграфію Беларусі дазволена выкладаць на рускай мове... У ВНУ, як ужо сказана, прадмет «Беларуская мова» звузіўся толькі да авалодання прафесійнай лексікай. Усё гэта ў нашай цяперашняй сацыякультурнай сітуацыі, ва ўмовах фактычнай адсутнасці беларускай мовы ў дзяржаўным справаводстве, у большасці СМІ, сярэдніх школ, ВНУ і г. д., адчувальна зніжае валоданне грамадзянамі Беларусі дзяржаўнай (паводле Канстытуцыі РБ) беларускай літаратурнай мовай, якая на практыцы часта падмяняецца своеасаблівым моўным беларуска-рускім суржыкам, т. зв. трасянкай. Ці не ў гэтым адна з прычын заяў некаторых шавіністычна настроеных высокапастаўленых расійскіх чыноўнікаў, што ў рускіх і беларусаў «все едино», у тым ліку — і мова, што Беларусь — «окраина» Расіі, а таму, маўляў, чаму б ёй не ўвайсці ў яе склад на правах асобнай федэральнай акругі ці «по областям»?

Аднак — у дадзеным выпадку — важна нават не гэта. Дзіўна, што распрацоўшчыкі новага Стандарта і іх асобныя міністэрскія абаронцы ў рэспубліканскім друку прафесійную лексіку беларускай мовы ўспрымаюць не як агульнапрафесійную або спецыяльную дысцыпліну, а толькі як... «другасную і дапаможную» (гл., напрыклад, «Звязду» за 24.01.2007 г.). Але ж вывучэнне прафесійнай лексікі (дарэчы, праз паглыбленне ў этымалогію найменняў і іх супастаўленне з аналагічнай рускай лексікай) якраз і садзейнічае паглыбленню і пашырэнню, замацаванню ў памяці навучэнцаў спецыяльных паняццяў, разуменняў, выяўленых у пэўных лексемах, г.зн. прафесійнаму навучанню! З другога боку, як будучыя юрысты, гісторыкі, дыпламаты, інжынеры, урачы і г.д., не валодаючы прафесійнай беларускай лексікай, змогуць выконваць асобныя артыкулы таго ж «Закона аб мовах у Рэспубліцы Беларусь», паводле якога кіраўнікі, іншыя работнікі дзяржаўных органаў, органаў мясцовага кіравання і самакіравання, прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый і грамадскіх аб'яднанняў павінны валодаць дзяржаўнымі беларускай і рускай мовамі ў аб'ёме, неабходным для выканання сваіх службовых абавязкаў? Як можа спецыяліст выконваць гэтыя патрабаванні суверэннай нацыянальнай дзяржавы, калі ён не валодае нават спецыяльнай тэрміналогіяй сваёй прафесіі?

Неабходна падкрэсліць, што ў апошні час, у сувязі з актыўнымі намаганнямі Прэзідэнта і Урада, накіраванымі на пабудову дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, прыкметна павялічылася цікавасць да беларускай мовы з боку розных замежных краін, якія рыхтуюць сваіх дыпламатычных і іншых прадстаўнікоў з арыентацыяй на веданне нацыянальнай мовы краіны будучай дзейнасці. Беларуская мова стала вывучацца ў буйнейшых універсітэтах свету, асобныя замежныя лінгвісты праходзяць стажыроўку ў вядучых універсітэтах Беларусі. Беларускамоўныя тэксты сталі своеасаблівым брэндам за мяжой, выкарыстоўваюцца ў рэкламных мэтах буйнейшымі сусветнымі фірмамі і г.д. У гэтых умовах проста незразумелым было б не стварыць магчымасці для саміх беларусаў розных прафесій удасканаліць імі веданне роднай мовы — адной з найстаражытнейшых і найбагацейшых славянскіх моў. Мовы Янкі Купалы і Якуба Коласа, развіццю і ўдасканаленню якой песняры аддалі ўсё сваё жыццё. Тым больш, у год для народных песняроў юбілейны, які, паводле Указа Прэзідэнта, будзе шырока адзначацца як у нашай дзяржаве, так і за яе межамі.

Што да магчымасцяў авалодання спецыяльнай тэрміналогіяй у ВНУ (і ўвогуле беларускай мовай), то для гэтага сёння маецца ўсё неабходнае: распрацаваны і зацверджаны Міністэрствам адукацыі спецыяльныя праграмы, вучэбныя дапаможнікі, выйшлі многія галіновыя даведнікі, энцыклапедыі. Апошнім часам апублікавана звыш 30 тэрміналагічных слоўнікаў, завершана выданне ўніверсальнай 18-томнай «Беларускай энцыклапедыі», дзе знайшла адлюстраванне прафесійная лексіка літаральна па ўсіх гуманітарных і прыродазнаўчых навуках, і інш. Ва ўсіх ВНУ, у тым ліку і тэхнічных, ёсць неабходныя высокакваліфікаваныя кадры філолагаў (над якімі, дарэчы, навісла пагроза скарачэння). Было б па меншай меры незразумелым не выкарыстаць увесь гэты патэнцыял для павышэння прафесійнай падрыхтоўкі кадраў, для выхавання нацыянальна свядомых грамадзян, актыўных будаўнікоў і абаронцаў суверэннай дзяржавы — Рэспублікі Беларусь.

Хачу ў заключэнне сказаць, што на старонках мной паважанай «Звязды» я папрасіў слова не толькі ад сябе асабіста, але і — як старшыня секцыі «Беларуская філалогія» рэспубліканскага Вучэбна-метадычнага аб'яднання па гуманітарнай адукацыі, дзе названы Стандарт абмяркоўваўся, — ад імя філолагаў вядучых універсітэтаў Беларусі. Ведаю, распрацоўшчыкі Стандарта, якія спачатку непрадумана знялі прадмет «Беларуская мова (прафесійная лексіка)», цяпер скажуць: а за кошт якіх гадзін увесці (дакладней — пакінуць) гэты прадмет? Што ж, у тэхнічных ВНУ, відаць, трэба будзе крыху «пацясніцца» філасофіі, сацыялогіі, паліталогіі, эканамічнай тэорыі. Што да гуманітарных ВНУ, то, пераканаты, вывучэнне прафесійнай лексікі беларускай мовы будучымі гісторыкамі, юрыстамі, дыпламатамі і інш., пойдзе на карысць больш, чым уведзены цяпер абавязковы 34-гадзінны курс «Асновы вышэйшай матэматыкі»...

Вячаслаў РАГОЙША,
доктар філалагічных навук,
прафесар БДУ.

Пытальнік

Буракі і хрэн — супраць насмарку

Кожную зіму і вясну я часта хварэю. А ад насмарку і ўвогуле няма выратавання. Лячуся ўсімі разрэкламаванымі па тэлебачанню сродкамі, але яны прыносяць аблягчэнне зусім ненадоўга. Напэўна, у мяне развілася да іх прывыканне. Падкажыце, калі ласка, нейкія народныя сродкі, якія могуць спыніць насмарк.

А.Л. Марахоўская,
г. Заслаўе.

У першыя гадзіны пасля з'яўлення сімптомаў насмарку трэба прыкласці гарчычнікі да пятак, прыбінтаваць іх і нацягнуць зверху цёплыя шарсцяныя шкарпэткі. Трымаць гарчычнікі адну-дзве гадзіны, затым зняць іх і хуценька пахадзіць па дывановаму пакрыццю.

Нядрэнна вылечвае насмарк сок, атрыманы з сырых буракоў. Больш карысным лічыцца сок, які забрадзіў. У нос капаюць па 2—3 кроплі некалькі разоў на дзень.

Добры сродак ад насмарку таксама 30-працэнтны раствор мёду ў соку буракоў. Закапваюць па 5—6 кропляў 4—5 разоў на дзень.

Ці вось яшчэ некалькі рэцэптаў. Пчаліны мёд развесці цёплай (не больш за 45 градусаў) гатаванай вадой у прапорцыі адзін да двух і закапваць па 5—8 кропляў у кожную ноздру 3—4 разы на дзень.

Закапваць па 5 кропляў свежаадціснутага соку алоэ ў кожную ноздру праз кожныя 2—3 гадзіны пры вострым насмарку.

Зварыць два яйкі ў шкарлупіні, прыкласці іх з двух бакоў ад носа і трымаць, пакуль не астынуць. Два разы на дзень пры хранічным рыніце можна змазваць слізістую абалонку носа ватным тампонам на палачцы, прапітаным маслам абляпіхі.

Можна таксама змяшаць у роўных прапорцыях свежаадціснуты маркоўны сок і алей, дадаць у яго некалькі кропляў соку часнаку і закапваць у нос па 4—6 кропляў 3—5 разоў на дзень.

Пры гаймарыце добрым лекавым сродкам з'яўляецца хрэн. Карані хрэну трэба надзерці на тарцы. 1/3 шклянкі атрыманай масы змяшаць з сокам трох лімонаў і спажываць па палове чайнай лыжкі 1 раз на дзень праз 20—30 хвілін пасля сняданку. Курс лячэння пры хранічным гаймарыце складае 3—4 месяцы. Пасля двухтыднёвага перапынку яго можна паўтарыць. Такое лячэнне прыдатачных пазух носа здаўна выкарыстоўваецца ў народнай медыцыне. Восенню і вясной рэкамендуецца прымаць дзёрты хрэн з сокам лімона для прафілактыкі рэцыдываў хваробы.

ПОБАЧ З ЛЕГЕНДАЙ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Пенсіянер з г.п. Ружаны ***Валянцін СОБАЛЕЎ*** *жыве побач з колішнім Ружанскім палацам. Пасля завеі ён чысціць дарогу ад снегу.*

«ЦЯЖКАЕ» МЯСА

Вечарам каля вёскі Малінаўка Драгічынскага раёна быў затрыманы аўтамабіль ЗІЛ-130, загружаны мясам.

А падзеі развіваліся наступным чынам. Беларуска-ўкраінскую мяжу перасекла грузавая аўтамашына без рэгістрацыйнага нумара і пачала рухацца ўглыб нашай краіны. Мытнікі паспрабавалі яе затрымаць, але нягледзячы на аўтаматныя стрэлы ўгару, вадзіцель не спыніўся, а звярнуў у лес. Уцекача ўдалося дагнаць праз тры кіламетры. ЗІЛ-130 з пяццю тонамі ялавічыны заграз на лясной дарозе. Вадзіцель збег.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Доктар на сувязі

ЁСЦЬ ПЫТАННІ? ТЭЛЕФАНУЙЦЕ...

Асноўную нагрузку на «гарачай» тэлефоннай лініі Міністэрства аховы здароўя (222-70-80) возьмуць на сябе:

6 сакавіка — галоўны ўрач 7-й дзіцячай паліклінікі г. Мінска Святлана Дзмітрыеўна ПАРХЕЙЧУК. **7 сакавіка** — галоўны ўрач 2-й цэнтральнай раённай паліклінікі г. Мінска Уладзімір Іванавіч КУРЫШКА. **9 сакавіка** — галоўны ўрач 17-й сталічнай паліклінікі Сяргей Барысавіч САРОКІН.

Будні «Аховы»

СХАДЗІЎ ПА ДАБАЎКУ

Калі б яшчэ раніцай 59-гадовай непрацуючай «гламурна аформленай» мінчанцы хто-небудзь сказаў, што ў пяць вечара яна будзе корпацца ў смеццеправодзе з міліцыянерамі — яна, напэўна палічыла б гэта па меншай меры бязглуздым жартам...

Дыхтоўнае футра і боты, нятанная футравая шапка, ахутаныя воблакам французскага водару не маглі не прыцягнуць увагу 27-гадовага раней судзімага непрацуючага мінчаніна, калі жанчына не спяшаючыся ішла па тратуару праспекта Ракасоўскага. Але больш за ўсё злачынцу зацікавіў дамскі рыдыкюль. Ён вырваў з рук сумку са словамі: «Пікнеш — прырэжу!». Жанчына паспешна дастала з кішэні футра мабільнік і набрала «02».

Праз некалькі хвілін няшчасная апісвала прыкметы злачынцы супрацоўнікам Ленінскага аддзела аховы сталіцы: прапаршчыку Юрыю Лесіну, старшаму прапаршчыку Анатолю Жыдовічу, старшаму лейтэнанту Вячаславу Шумскаму і сяржанту Віталю Котку.

На шчасце для міліцыянераў пад'езд, у якім схаваўся падазроны, не быў скразным. Прабегшы некалькі лесвічных пралётаў, ён хутка вывучыў змесціва трафея і, засунуўшы банкноты ў кішэню, выкінуў жаночую сумку ў смеццеправод. Пасля гэтага прабег яшчэ ўверх па прыступках і схаваўся ў адной з кватэр. Аднак усе гэтыя недвухсэнсоўныя маніпуляцыі былі заўважаны і па заслугах ацэнены жыльцом, які якраз выйшаў з кватэры з вядром смецця. Мала таго, гэта быў не проста жылец, а супрацоўнік міліцыі, у якога быў выхадны дзень. Кватэра, у якой спадзяваўся затаіцца затрыманы, належала яго прыяцелю, і там яшчэ гадзінай раней таварышы распівалі спіртное. І адправіўшыся ў бліжэйшы ўніверсам па дабаўку, госць сапраўды шчодра дабавіў: асабіста для сябе як мінімум яшчэ некалькі гадоў турэмнай славы.

Марына ЭВЕРСМАН.

Сёння

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.47	17.55	11.08
Віцебск —	6.38	17.44	11.06
Магілёў —	6.37	17.46	11.09
Гомель —	6.32	17.44	11.12
Гродна —	7.02	18.11	11.09
Брэст —	7.01	18.13	11.12

Месяц

Поўня 4 сакавіка.
Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Астапа, Данілы, Георгія, Цімафея.*
К. *Клаўдзіі, Ружы, Эльвіры, Віктара.*

Надвор'е на заўтра

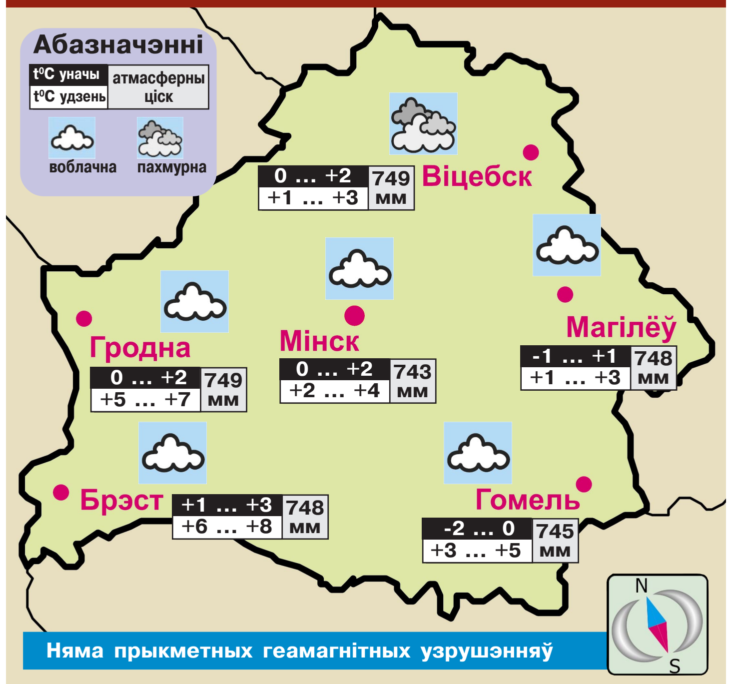

...у суседзяў

ВАРШАВА	+11 — +13 °С	Без ападкаў
ВІЛЬНЮС	+4 — +6 °С	Без ападкаў
КІЕЎ	+5 — +7 °С	Без ападкаў
МАСКВА	+1 — +3 °С	Без ападкаў
РЫГА	+2 — +4 °С	Без ападкаў
С-ПЕЦЯРБУРГ	+1 — +3 °С	

6 сакавіка

Дзве даты

1249 год — вялікі князь Міндоўг разграміў каля горада Крутагор'е войска татарскага хана Койдана, і з таго часу Крутагор'е стала называцца Койданава (з 1932 года — горад Дзяржынск).

1990 год — З'езд народных дэпутатаў СССР прызнаў існаванне ў Савецкім Саюзе ўсіх формаў уласнасці.

Цытата дня:

«Калі свае недахопы ты бачыш у тумане, навошта ж ты бачыш іх пільна ў іншых, як арол ці змей эпідаўрскі?».

Гарацый (65—8 да н.э.), рымскі паэт.

Усміхнёмся!

Увечары сіноптыкі абяцаюць пацямненне.

☺

— Паслухай, Таццяна ходзіць да цябе ў госці?
— Так.
— І што вы робіце?
— Глядзім тэлевізар.
— Але ж у цябе няма тэлевізара!
— Яна гэтага пакуль не заўважыла...

☺

Пісаць на аўтамабілі «я — няўмелы вадзіцель, які спрабуе хутка ездзіць на машыне, якая добра не ўмее нават тармазіць» — доўга і нязручна. Пішуць прасцей: «Street Racer».

☺

— А мы ўжо святочны торт разрэзалі!
— Як разрэзалі?! З яго ж цешча павінна была выскачыць!!!

☺

Апошні дыск групы «Звери» зусім не падобны на ўсе іх папярэднія альбомы. Зараз там вокладка зялёненькая.

КІРМАШ
штотыднёвы рэкламны выпуск
№ 9 (541)

аддзел рэкламы
☎ 287-17-79
Рэквізіты для аплаты: р/р 3012210270016 у ААТ "Белінвестбанк" г.Мінска, код 739 УНН 100155376

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

Прадаецца

■ Дом драўляны добраўпарадкаваны ў в. Каменка Шчучынскага раёна, маецца тэлефон, сад, побач возера; недабудаваны драўляны дом, зручны для перавозу.
Тэл. (8-01514) 3-45-47.

■ Кватэра ў 2-павярховым доме, які будуецца (11 км ад г. Брэста), пастаянная справа, маецца газ, побач лес, вадаём.
Тэл. 8-029-601-69-81.

■ Драўляны дом, зручны для перавозу, у Нясвіжскім раёне.
Тэл. 8-029-135-79-31.

■ Кінакамеры «Кварц-2-8С3», «Кіеў 16 УЭ», «Краснагорск», «Украіна-5». Фотаапараты «Фотакор», «Масква-4, 5», «Кіеў—Вега», «Кіеў-6С» і шмат розных аб'ектываў.
Тэл. (8-01513) 33-110.

■ Мабільны тэлефон «Нокіа 6030», б/к, гарантыя.
Тэл. (8-017) 276-18-74.

■ Пчаласем'і і пчолапакеты «Карпатка».
Тэл.: (8-01718) 32-427, 8-029-138-24-27.

■ Гараж у г. Мінску па вул. Трасцянецкай, падвал па перыметру, ахова, 7900 у.а.
Тэл. (8-017) 295-96-84.

■ Газавая пліта «Гефест», новая.
Тэл. 8-029-654-11-62.

■ Карданны вал, задні мост да ЗІЛ-130 і ГАЗ-52, дыск счаплення да ЗІЛ-130.
Тэл. (8-01719) 38-492, увечары.

■ Кацёл электрычны КПЭ-60 для прыгатавання ежы, вуллі на 16 рамак, цана па дамоўленасці.
Тэл. (8-01710) 27-972.

Плуг 3-корпусны, на цыліндрах, б/к, да МТЗ, 700 у.а., пагрузчык новы да Т-16 — 1500 у.а.
Тэл. (8-01561) 90-180.

■ «Масквіч-2141», 1992 г.в., газ-бензін, магнітола, 600 у.а.
Тэл. 8-029-702-15-43.

■ «Мерседэс-201», 1985 г.в., у добрым стане, танна.
Тэл.: (8-01792) 55-725, 8-029-931-82-28.

■ Нівелір Н3 (новы), сейф для захоўвання ружжа, б/к.
Тэл. (8-01719) 38-492.

У суд Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці паступіла заява аб прызнанні адсутным без вестак **КРАТА Мікалая Пятровіча,** 9 снежня 1947 года нараджэння, ураджэнца в. Мелехавічы Зэльвенскага раёна Гродзенскай вобласці, які ў сакавіку 1996 года выехаў на заробкі ў Расію і да цяперашняга часу месцазнаходжанне яго невядомае. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць аб ім звесткі, паведаміць іх суду на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі

220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

АБАВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон.

Тэлефон для даведак 287-17-79.

Пашпарт серыя__________ № __________ Выданы__________

Подпіс__________ Дата__________

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, А. МЯСНІКОЎ, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287-19-19; аддзелаў: пісьмаў — 287-18-64, падпіскі і распаўсюджвання — 287-18-51, юрыдычнага — 287-19-68, сакратарыята — 292-05-82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Мясцовае самакіраванне» — 292-21-03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 74-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Магілёве: 32-74-31; бухгалтэрыі: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287-17-79, *e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by*, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292-04-52.

html: www.zvyazda.minsk.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 37.095. Індэкс 63850. Зак. № 1284. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12